

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 210. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szerda, 1936. szeptember 16.

Közrend-minisztériumot létesít a kormány

— Az ifjuság nevelésének problémáia is az új tárca hatáskörébe kerül —
Cadere volt varsói követ a minisztérium élén — Programot adott Djuvara igazságügyminiszter

A pártvezérek a gárdák feloszlátása ellen nyilatkoztak

Sinaia-ból jelentik: Ma délben 12 órakor ünnepi külsőségek jegyében folyt le Thiery meghatalmazott miniszter, az új bucuresti-i francia követ megbízó levelének átnyújtása. Az ünnepség a Peles-kastélyban ment végbe és Antonescu külügyminiszter helyett Tătarescu miniszterelnök, ideiglenes külügyminiszter jelent meg a kormány részéről. A megbízólevél átadása alkalmából a francia követ Franciaország és Románia közötti kapcsolatokról beszélve, annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy ezek a kapcsolatok, melyek régóta fennállnak, még csak szorosabbra fűzhetők. A béke védelmének politikája kapcsolja össze elsősorban a két nemzetet a Népszövetség alapokmányának és a békeszerződések tisztelete szellemében, de nem utolsó sorban kulturális téren. Ha egy művelt román Franciaországban otthon érzi magát, a francia embert Romániában az az érzés tölti el, hogy családtag. A francia kormány óhajtja, hogy ezeket a kulturális kapcsolatokat megsokszorozza. Semmiféle materiális nehézség nem akadályozhatja meg a lelkeknek és a szíveknek lendületét. A francia követség nem hiánvzik majd a kötelessége teljesítésénél és a szellemi kapcsolatokon kívül ugyanolyan közeledés kell hogy létrejöjjön a gazdasági, pénzügyi, a társadalmi téren is, a szellemi termékek kölcsönös kicserélése révén. Ilyenformán elkerülhető az a veszély, ami egyesek szándékos félremagyarázása révén bekövetkezhetne, nevezetesen az, hogy külpolitikánk céljai meghamisítva kerülnének a közvélemény elé. A Párisban február hatodikán megkötött gazdasági egyezmények végrehajtása után sikerült a román exportot növelni Franciaországba, ami szintén élénk bizonyítéka a két ország között fennálló szoros gazdasági, pénzügyi és egyéb kapcsolatoknak. Ezek az egyezmények különben nemcsak gazdasági, de katonai egyezményeinket is megpecsételik. Az új francia meghatalmazott miniszter beszédét azzal fejezte be, hogy munkájához kérte az uralkodó és a kormány támogatását.

Új törvények készülnek

Ugyancsak ma délelőtt folyt le Sinaia-ban Niculescu blai-érsek és Balan lugoi-püspök beiktatási ünnepsége. A menet déli 12 órakor érkezett a Peles-kastély elé, amelynek tróntermében történt meg azután a tulajdonképpeni beiktatás. A beiktatási ünnepség, amelyen az uralkodón kívül a kormány tagjai is jelen voltak, Jamandi miniszter beiktató beszédével, helyesebben a beiktatás szövegének felolvasásával kezdődött. Ezután a két egyházi méltóság a király kezeihez letette az esküt, majd az uralkodó átnyújtotta nekik a pástorbokat. Az érsek és a püspök beszédei következtek ezután, amelyekre Carol király válaszolt. Déli

1 órakor társasbéd volt a palotában, amelyen a két beiktatott egyházi vezetőférfiun kívül a kormány tagjai, az új francia meghatalmazott miniszter és a király szárnysegédei vettek részt.

Mircea Djuvara igazságügyminiszter ma nyilatkozott a sajtó munkatársai előtt programjáról. Az igazságügyminiszter többek között kijelentette, hogy

a jövőben minden olyan megmozdulást, amely törvényellenes, a legszigorúbban el fog nyomni.

A törvényes hatóságokat mindenkinek, minden körülmények között tisztelni kell. Reméli, hogy azok az intézkedések, amelyeket a többi tárcák vezetőivel közösen fogantatott, eredményre vezetnek. Ezután azokról a hiányokról beszélt, amelyek az igazságszolgáltatásban észlelhetők és itt elsősorban a bírói kar tagjainak fizetéséről, a fogházak karbantartásáról, a bírói létszám alacsony voltáról van szó. Programja főbb pontjait fogja képezni

a miniszterek felelősségéről szóló törvény elkészítése, a sajtótörvény tervezet elkészítése, mely emelni fogja az újságírói kar presztízsét és megfelelő módon biztosítja az újságírók anyagi helyzetét. Új törvény révén kívánja rendezni a megyék megszervezését, a Semmitőszék szervezését, a közigazgatást, a telekkönyvek létesítését és végül a hitel törvényes uton való felállítását.

Mint ismeretes, Luca belügyminiszter tárgyalásokat folytatott a pártok vezetőivel a

gárdák feloszlátása ügyében. A tárgyalások eredményével kapcsolatosan egyes fővárosi lapok úgy tudják, hogy a pártvezérek teljes mértékben egyetértettek a miniszterrel a belső béke megővése tekintetében. Nem így áll azonban a helyzet a gárdák feloszlátása, az egyenruhák és jelvények kiküszöbölése ügyében. Ugy Mihalache a nemzeti-parasztbíró, mint Goga Octavian a nemzeti-kereszténypárt részéről megvalósíthatatlannak nyilvánítták a gárdák feloszlátását. Az egyenruhák viselése, amelyeket ma az összes pártok és mozgalmak magukévé tettek, nem szüntethetők meg — mondották a pártvezérek. A belügyminiszter folytatja tárgyalásait és lehetséges, hogy végül mégis létrejön ebben a tekintetben is a megállapodás.

A kormány elhatározta, hogy kimutatást készít azokról a köztisztviselőkről, akik szélsőséges politikai pártok tagjai. Ezeket a tisztviselőket nem léptetik elő, sőt eltávolítják állásukból, ha továbbra is tagjai maradnak a szélsőséges pártoknak.

Antonescu külügyminiszter királyi audienciája

Kormánykörökből származó értesülések szerint Tătarescu miniszterelnök elhatározta, hogy új minisztériumot létesít, amelynek hatáskörébe tartozik a közrend fenntartása és az ifjuság nevelésének ügye. Az új minisztérium feladata az lesz, hogy részben tehermentesítse a belügyminisztert, akinek módjában lesz intenzívebb módon foglalkozni a közigazgatási problémákkal. Politikai körökben arról beszélnek, hogy az új minisztérium élére Cadere Victor volt varsói meghatalmazott miniszter kerül, aki — mint ismeretes, — négy évvel ezelőtt amikor belügy államtitkár volt, már foglalkozott ezzel a problémával.

Kedden délután Pozsonyból jövet Antonescu külügyminiszter és Badulescu államtitkár Sinaia-ba érkezett. Délután fél 6 órakor a két államférfit az uralkodó kihallgatáson fogadta. A külügyminiszter és államtitkára részletesen tájékoztatták Őfelségét a kisantant konferenciájáról. A királyi kihallgatás után Antonescu és az államtitkár továbbutaztak Bucuresti-be.

Róma tudomásul vette a kisantant közeledési szándékait

A pozsonyi konferenciáról tárgyalt Mussolini miniszterelnök az osztrák külügyi államtitkárval

Rómából jelentik: Schmiedt Guido osztrák külügyi államtitkár ma folytatta tanácskozásait Rómában az olasz vezető államférfiakkal. A reggeli órákban Ciano olasz külügyminiszterrel, továbbá Berger-Waldenegg római osztrák követtel repülőgépen. Forliba utazott, ahol hosszas megbeszélést folytatott Mussolini miniszterelnökkel, majd pedig repülőgépen visszajött Rómába.

A Reuter-ügynökség római levelezője szerint Schmiedt Guido Mussolini miniszterelnökkel a pozsonyi kisantant-értekezletről is tanácskozott, amelyet Olaszország a legelősebb figyelemmel kísért. A római jegyzőkönyvek céljai a dunai gazdasági helyzet javulá-

sa. Rómában ezért vegyes érzelmekkel fogadták azt a hírt, hogy Csehszlovákia saját elgondolása munkatervet kíván előterjeszteni.

Schmiedt Guido osztrák külügyi államtitkár római megbeszéléseiről beavatott olasz körök azt a kijelentést tették, hogy a római tanácskozások nem tekinthetők valóságos és hivatalos tárgyalásoknak. Mindössze arról van szó, hogy az osztrák államtitkár Mussolini miniszterelnökkel és Ciano gróf külügyminiszterrel megvitatta a nemzetközi helyzetet. Főleg két kérdés szerepelt a tanácskozások során: az egyik Ausztria és a kisantant viszonya, a másik pedig Ausztria belső helyzete.

Olaszországban ugyanis úgy látják, hogy

MINDEN REGGEL

rögtön felkelés után, szenteljen 10 percet tornázásra. Ne felejtse el, hogy a gyakorlatok előtt és után, egy masszírozás

NIVEA KRÉMMEL

nélkülözhetetlen, hogy teste egészséges, erős és rugalmas legyen. A szakértői masszírozáshoz szükséges utasításokat, továbbá a tornagyakorlatok pontos és részletes leírását a „Nivea Testápolóiskola” füzetben találhatjuk. 15 lei beküldése ellenében, az összes gyógyszertárakban, drogériákban és illatszertárakban vagy a Beiersdorf & Co., S. A. R. cégnél Braşov, Str. Iuliu Maniu 39 sz. kapható. Nivea-Krém: doboz 17 lei-től, tubus 32 lei-től.

a kisantant bizonyos közeledést kísérelt meg úgy Olaszországhoz, mint Ausztriához, ami mindkét ország politikai vezetőit bizonyos megfontolásra készíteti.

Ami Ausztria bécsi helyzetének kérdését illeti, a legutóbbi két bombamerénylet arra mutat,

hogy az osztrák kommunisták ismét mozgolódnak, ami annál feltűnőbb, mert tudvalevő, hogy az osztrák kommunista központot nemrég egyik szomszéd államba helyezték át. Azt, hogy a római megbeszéléseken az osztrák restaurációról is szó esett volna, beavatott helyen cáfolják.

Németország a francia-szovjet szerződés felbontását követeli

Bizonytalan a locarnoi értekezlet megtartása — Az olaszok nem vesznek részt a konferencián, ha a szovjet-kiküldöttek megjelennek

Válságban a francia kormány

Londonból jelentik: A locarnoi hatalmak október 18-ára összehívott értekezletének megtartása még mindig egészen bizonytalan. Az angol lapok úgy tudják, hogy a londoni olasz nagykövet ma közli az angol külügyi hivatalban az olasz kormány válaszát az értekezlet összehívásával kapcsolatban. Az olasz kormány jegyzékében hangoztatja, hogy az értekezlet összehívására minél előbb szükség van. Csatlakozik azonban az olasz kormány Németország jegyzékéhez, hogy a szükségesnek látszó diplomáciai tárgyalásokat nem lehet olyan könnyen és gyorsan befejezni. A jegyzék végül közli, hogy

Olaszország nem hajlandó résztvenni a locarnoi megbeszéléseken akkor, ha oda a Szovjet-kormány is elküldi meghívóit.

A „Daily Herald” értesülése szerint Németország a locarnoi szerződés megújítása előtt azt fogja kívánni, hogy a francia-szovjet szerződést bontsák fel, mert ez előfeltétele a német diplomácia részéről a tárgyalások megindításának.

Grandi londoni olasz nagykövet ma felkereste Sir Robert Vansittart, az angol kormány állandó

külügyi államtitkárát és közölte vele az olasz választ az angol kormánynak arra a felhívására, hogy a locarnoi hatalmak október 19-én üljenek össze újabb tanácskozásra. A „Press Association” szerint az olasz kormány megköszöni válaszában az angol meghívást, azonban azt a meggyőződését hangoztatja, hogy előbb diplomáciai eszmecsere valna szükség, hogy az értekezlet sikerét biztosítani lehessen. Egyébként már megérkeztek az összes válaszok az angol javaslatra. A francia és belga kormányok elfogadják a javaslatot, a német és olasz kormányok viszont nem. A német válasz korainak tartja a locarnoi értekezlet október 19-re való kitűzését, az olasz kormány szerint diplomáciai előkészítésre van szükség. Ilyen körülmények között semmi kilátás sincs arra, hogy a locarnoi hatalmak október 19-én csakugyan összeüljenek.

Párisból jelentik: A „Figaro” szerint a lillei nagy sztrájk kiélezte a francia kormány kebelében amugy is fennálló nézeteltéréseket. A miniszterek közül egyesek szakítani akarnak a kommunistákkal, mert azok a Blum-kormány megsemmisítését fogják előidézni. A kormány helyzete nagyon súlyos.

A kapitalizmus mellett nyilatkozott Franciaország pénzügyminisztere

Párisból jelentik: Vincent Auriol pénzügyminiszter ma fogadta a sajtó képviselőit és nyilatkozott előttük a tőke tartózkodó magatartásáról, valamint azzal a ténnyel kapcsolatban, hogy a Francia Bank legutóbbi kimutatásából kétségtelenül megállapítható a tőkemenekülés.

— A kormány pénzügyi politikájának alapvető elve a kincstár és a piac érdekeinek azonosossága, — mondotta Auriol — a munkások megnövekedett fogyasztó ereje lehetővé teszi a gabonaárak emelkedése mellett is, hogy négy-öt milliárd frank jusson a gazdasági vérkeringésbe.

Kijelentette a pénzügyminiszter, hogy nem érti a tőzsdé tartózkodó magatartását, de korlátolt és hitvány egyes gonosztevőknek a híresztelése arról, hogy a kormány a külföldi tőke lefoglalására és a tőke bolsevizálására készül. Azt is híresztelik, hogy több párisi nagy üzem bolsevizálása van előtérben. A kormány soha sem gondolt semmiféle lefoglalásra vagy elkobzásra s szociális törekvései a kapitalizmus keretei között mozognak. Ugyánúgy politikai szenvedélyből, de lehet, hogy érdekből is elgáncsolni igyekeznek a kormány politikáját.

— Jelentős üzletembereink és pénzügyintézetek érdeke is az volna — mondotta Auriol pénzügyminiszter — hogy a kormányt támogassák talpraállító politikájában. Sajnos, vannak, akik résztvesznek ebben a gonosz játékban és hátráltatják a kormány munkáját.

Merényletet követtek el a belga Rex-párt vezetői ellen Súlyosan megsebesült a liege-i pártvezér

Brüsszelből jelentik: Ma este fél nyolc órakor, mint az éjszakai órákban jelentik, merényletet követtek el a belga rexisták vezető politikusai ellen. A Mouche nevű hajón Degrelle rexista-vezér több vezető politikus társaságában utazott. Amikor a hajó az ougrei hid alá ért, a hídról köveket és vasdarabokat dobáltak alá, ugyanakkor a partról több lövés dördült el. Willems, a liege-i rexisták vezére balcombján súlyosan megsebesült, úgy hogy kórházba szállították, két másik rexista-politikus könnyebb sérüléseket szenvedett. Degrelle a kórházban meglátogatta a merénylet áldozatait.

Az ihlet

Írta: ANTOINE DE COURSON

Amint a műterembe lépett, Pierre észrevette, hogy felesége arca ellenséges, zárkózott, tehát rossz napja van. Házasságuk már évek óta így telt el, rossz napok és jó napok váltakozásával, civódások, újra fellángoló szerelem, bu és baj közepette. Vajjon sikerülni fog-e valaha is helyreállítania az egyensúlyt? — kérdezte magában Pierre. Persze, ő is gyakran hibás volt az asszony rossz napjaiban, de Gladys se volt mindig ártatlan.

— Fernaz fogadott? — kérdezte Gladys.

— Nem. Dolga volt, — felelt Pierre.

— Persze... — jegyezte meg az asszony keserűen. És Pierrenek erre nem volt bátorsága elmondani, milyen szörnyű napot töltött, hogy járt ki adótól kiadóhoz, hóna alatt a kottacsomaggal, nem mondta el, hogy egész nap még csak alkalmat sem volt a kottákat kicsomagolnia. A csomagot az asztalra dobta és szórakozottan a zongora mellé ült. Ez volt a szoba csaknem egyetlen butora. A billentyűket nyomogatta elgondolkozva, mikor Gladys hirtelen felsóhajtott:

— Remélem, nem akarsz most játszani?

Pierre felütötte fejét. Az asszony idegességét megértette. Ezek a melódiák, melyek olyan ritkán kerültek ki a műteremből, az asszony számára kétségbeesztő lehetnek, férje tehetetlenségének újabb

bizonyítékai. Pierre azonban tudta, hogy művész és hogy egy kis szerencsével a siker nem maradhat el, egy kis szerencsével...

— Valami eszembe jutott — morogta.

— Minek? — mondta Gladys és felállt. Az alkonyat leszállt és lila árnyékkal vont be a műtermet. Pierre a zongora fölött gubbasztott és töprengve játszott. Gladys utóbbi időben egyre furcsább. Néha napokra eltűnik. Hova megy? Kivel találkozik? Annyiszor hitte hazajövet, hogy nem találja itt, hogy végleg elment. Mikor betaszította az ajtót, gyakran aggodalomtól remegő hangon kérdezte: „Gladys, itt vagy?” Itt volt, de annyira megváltozott, hogy Pierre gyakran úgy érezte, már csak mintegy jelképesen van itt s már régen elhagyta... Ösztönösen meggörnyedt, mintha ütést várna... és a sötét szobában bánatosan szölt a zongora.

Gladys felvette a kalapját és idegesen igazította haját.

— Elmész? — kérdezte Pierre.

— Igen, találkám van egy barátommal.

— Mielőtt elmész, — kérte Pierre, mialatt néhány kottát jegyzett a papirosra — kérlek, mondd meg, melyik rész tetszik neked jobban? — és játszani kezdett. — Mit gondolsz?

Gladys közelebb lépett a zongorához és egy pillanatra elfogta az a részegség, amely férje ihlettségének lázából feléje áradt.

— Hallgasd csak, — mormogta Pierre álmo-

dozva — ez egy szomorú dal. Emlékszel még a koncertomra, szinte együtt irtuk. Emlékszel majd elaludtam a fáradtságtól, de te elővetted Samain kötetét és lassan olvasgattad a verseket, mialatt én dolgoztam. A koncertnek sikere is volt. A Mozart-terem tele volt. Büszke voltál rám. — Pierre hirtelen köhögőrohamot kapott és Gladys meghajta a haját föléje. — Semmi, — mosolygott rá Pierre — csak meghűltem. Ó, csak be tudnám fejezni ezt a valcert. Nem nagyon dicsőségteljes mű, de ha holnap tíz órára elkészülök vele, akkor el tudnám adni Vilbertnek. Fáradt vagyok, úgy szeretnék lefeküdni, aludni, mindent elfelejteni...

Könnyek szöktek az asszony szemébe. Lassan levette kalapját, azután a könyvespolchoz lépett. Találomra kivett egy kötetet. Fiatal, ismeretlen költő versei voltak. Felnyitotta és halkán olvasta:

„Szívem oly lusta, amilyen mély a fájdalom...” — és sokáig ott ült és halkán olvasgatta a verseket, mintegy szöveggel kísérve Pierre zenéjének dallamát.

Mikor az ablakon bederegett a hajnal, a valcer készen volt. Kimerülten, összeülclkezve álltak az ablaknál.

Egész éjszaka állt egy férfi az ablaknál az avenue de Bois de Boulogne egyik elegáns lakásában. Egész éjjel az uccára bámult és leste, fel-tűnik-e Gladys finom alakja.

CORSO 5, 7¹/₂, és 9¹/₂ órákor

HOLNAP, csütörtökön premier!

Adolf Wohlbrück,

Jegyek elővételben már mártól!

A keresztes hadjárat

Utóljára!

Strogoff Mihály, a cár futárja.

Verne Gyula örökéletű regénye

Maria Andergast,

Inkischinoff,

Theo Lingén

Pénztár délelőtt 11—14g.

Hitler nürnbergi záróbeszédében kijelentette:

„A világháboru nem követelt annyi halottat, mint a bolsevizmus“

A kancellár szerint a nemzeti szocializmus német szabadság — A francia és lengyel sajtó tiltakozik a német vezetés alatti új keresztshadjárati terve ellen — Washington tülzöttnek tartja Hitler aggodalmait

Nürnbergből jelentik: Tegnap volt a nürnbergi nemzeti-szocialista-hét utolsó napja, amelyen a német véderő bajorországi és badeni hadosztályainak ezredei vonultak el a mintegy százezer főnyi közönség, valamint a nemzeti-szocialista pártvezetőség, a kormány tagjai, a külföldi katonai attasék és a meghívott vendégek előtt. A csapatok elvonulása után a Hindenburg-léghajó nyitotta meg a léghaderő felvonulását, majd mintegy kétezer hadirepülőgép vonult el a közönség feje felett. A repülőgépek különböző alakulatokat mutattak be, majd horogkereszt-alakban elvonultak Württemberg irányában. A hadsereg felvonulása után Blomberg hadügyminiszter beszélt, majd Hitler Adolf kancellár intézett beszédet a hadsereghez. Kijelentette, hogy a hadsereg a nemzetnevelés szempontjából rendkívül fontos szerepet játszik, felelős a nemzet és felelős a háttársi szellemet.

Nincs kizárva, hogy lesznek még olyan idők, amikor a német néptől áldozatokat fog követelni, akkor azonban nemcsak a hadsereg, de az egész német nép, mint egy ember fog talpraállni és menetele fog ugyanúgy, mint a katonák.

Este nyolc órakor a nemzeti-szocialista párt-értekezlet utolsó ülésén Hitler záróbeszédével ért véget a nürnbergi nemzeti-szocialista táborozás.

— A nemzeti szocializmus értékes német szabadság, melyet nem terjesztenek külföld felé.

Nincsen szükség arra, hogy a nemzeti-szocializmust a demokrácia országokban terjeszték, a demokráciák önmaguk fogják esődjüket belátni és az országok egészen biztosan meg fogják találni a maguknak megfelelő államformát. *A német nemzeti-szocializmusnak nem a demokrácia az ellensége, hanem a bolsevizmus.* A Harmadik Birodalom a bolsevizmust halálos ellenségének tekinti és tőle telhetőleg védekezni akar az egész világot s ezzel együtt Németországot is fenyegető veszély ellen. A bolsevizmus — mondotta Hitler — mindenütt beavatkozik az államok életébe, uszít, fegyvert szállít, pénzt ad és minden egyes kísérlete vérebe fulad. *A világháboru nem követelt annyi halálos áldozatot, mint a bolsevizmus, mely még ma sem tudott nyugvópontot jutni.* A német nemzeti-szocializmus vértelen és csendes forradalmával szemben a bolsevista őriönég még ma is tart. Németország nyugalommal szemléli a kommunizmusnak más népeknél folytatott kísérleteit, ha azonban valaha ilyen kísérlet fenyegetné Németországot, úgy a német nemzet

megsemmisítő viharra kisenérend mindazokat, akik azt hinnék, hogy katonai szempontból könnyen elháríthatnak Németországgal.

Vegye mindenki tudomásul, hogy Németországban a német nép marad az ur a maga házában.

— Az angol aggodalomra — mondotta Hitler, — hogy két részre osztjuk Európát, csak azt válaszolhatom, hogy ez a kettéosztás már megtörtént, belsőjükben máris széjjel vannak tépve azok az államok, melyek nem keresték a megoldást az egyik, vagy a másik irányban. Csodáljuk Olaszországot, mely már tizenegy évvel előttünk megoldotta problémáit. A bolsevizmus az, mely válaszutra terelte az egész állami, emberi és társadalmi rendet, a bolsevizmus az egész eddigi világot ki akarja irtogatni sarkából.

— Szomszédainkkal — fejezte be beszédét Hitler, — békében akarunk élni, amennyire ez csak lehetséges. Ha szomszédaink tisztelgetben tartják a német függetlenséget, úgy nem

fognak igazabb barátot találni a Harmadik Birodalomnál, jaj annak azonban, aki nem tiszteli a német függetlenséget, a német szabadságjogot és a német becsületet. A bolsevizmusnak pedig üzenem: a német kapuk előtt a német hadsereg örökdió.

Párisból jelentik: A francia lapok Hitler záróbeszédével foglalkozva az aggodalom hangján írják. *Pertinax* az Echo de Paris-ban megállapítja, hogy *Hitler nürnbergi beszédeinek szenvedélyes trázisaiból győzelmi akarat csendül ki.* Az *Excelsior* szerint *a német birodalom magabizságában azt kívánja, hogy Európát a háboru lángja borítsa el ismét és pusztítsa, miként az Spanyolországban történt. Ha a nyugati demokrácia önmagát találja fel, úgy Németországnak nem okozna nagy fáradságot az antibolsevista keresztshadjárati megindítani, ami európai hegemoniát jelentene részére.*

A washingtoni *Ewening Standard* így ír: Bár Amerika közvéleménye teljesen bolsevista-ellenes, mégis *visszautasítja Hitler ama kijelentését, hogy a háboru a kommunistaveszély*

következtében kikerülhetetlennek látszik Oroszországgal.

Ez a háboru a világ végét jelentené

és bár az Egyesült-Államok kívánsága a semlegesség fenntartása mellett nyilvánulna meg, mégis megállapítható, hogy Németország kardcsörtetése Amerikában nagy ellenérzést váltott ki.

Varsóból jelentik: A lengyel sajtó hívósen ír a nemzeti-szocialista napokról és Hitler beszédeiből csak rövid kivonatokat közöl.

A lengyel közvélemény idegenkedik attól a gondolattól, hogy a bolsevizmus ellen német vezetés mellett indítsanak nemzetközi keresztshadjárati.

A *Curierul Foragni* szerint nem olyan nagy a bolsevista veszedelm, mint azt Hitler jellemezte.

Genfből jelentik: A Genfben székelő zsidó szövetség végrehajtó bizottsága ma nyilatkozatot tett közzé, amelyben tiltakozik a nürnbergi kongresszuson elhangzott fenyegetések ellen. A nyilatkozat kihangsúlyozza, hogy a bolsevizmus uralomra kerülését Oroszországban nem a zsidóság, hanem a világháboru alatti militarizmus segítette elő. Tárthatatlan az a német hivatalos felfogás, hogy a zsidóság és a bolsevizmus egy és ugyanaz. A zsidó világkongresszus végrehajtó bizottsága nyilatkozatában ezután rámutat arra, hogy a zsidóság ellen indított rágalomhadjárati egyes államokban válságot és zavargásokat idéz elő. (Rador.)

Dusgazdag bucuresti-i kereskedők voltak a „szőke Nusa“ orgazdái

— Izgalmas hajszá után letartóztatták a társaság vezérét —

Bucurestiből jelentik: Sapatino Miltiade, az ismert bucuresti-i milliomos kifosztása ügyében folyó vizsgálat feltűnésteltető részleteket hozott napvilágra. Mint megirtuk, a milliomos husz évvel ezelőtt egy *Lucaci Ana* nevű leányt fogadott örökbe. A csodálatosan szép, szőke urileány az utóbbi időben rossz társaságba került és rábeszéltek arra, hogy a beteg és tehetetlen nevelőapát fossza ki. Eladta értékes képeit, szőnyegeit, ezüstjeit, kivette a bankban levő egymillió letétjét és két kézzel szórta a pénzt. Sapatino rokonai véletlenül jöttek rá a történetekre és fellépésük eredménye az volt, hogy a milliomos feljelentést tett nevelőanyja ellen. Örizetbe vették *Lucaci-Sapatino Anát*, akinek vallomása számos ismert bucuresti-i egyént kompromittált.

Lucaci Ana, akit baráti körökben *Nusának* neveztek, elsősorban barátját, egy *Nadler Herman* nevű egyént vádolt, aki rábeszélte a lopásokra. *Nadler* azután a kének, értékes antik butorok és ékszeres tekintélyes részét *Negreanu David*, ismert és dusgazdag cipőkereskedőnek adta el, sőt kiderült, hogy a többi, ugyancsak többmillió lei értékű ingóság. Ugyancsak *Nadler* helyezte el *Niculescu Gheorhe* és *Schöffler Avram* tekintélyes kereskedőknél a többi ellopott holmit is. A vallomás alapján elsősorban *Nadler* ellen adtak ki letartóztatási parancsot, a fiatalembert azonban nem találták meg lakásán. Az egész detektívtevéletet mozgósították és hamarosan megérkezett a jelentés: *Nadler egy ismert éjszakai mulatóhelyen szórakozik néhány hölgy társaságában.* Egy csoport detektív a helyszínre ment és sikerült is megtalálni a fiatal-

embert, aki a rendőrtisztviselőkhöz közeledését észrevéve hiányos öltözetben a ház ablakán ugrott ki. A fiatalembert egérutat nyert és egy közeli házban szerzett kölcsön ruhaneműt, majd továbbshökött.

Hosszu és izgalmas hajszá után, egy másik éjszakai mulatóhelyen, sikerült letartóztatni és megkötözve a rendőrségre szállítani.

A rendőrség ezután letartóztatta az ügyészség utasítására *Negreanu David* kereskedőt, *Edescu Mihai* kereskedőt, *Kremer Iosifot*, *Suhar Jean* borbélyt, *Niculescu Gheorhe* kereskedőt és *Schöffler Avram* kereskedőt, akik mind vásároltak a lopott holmiból. A szőke urileány barátnőjét, *Manolescu Paula* költőnőt, aki állítólag a rossz utra tért leánynak rossz szelleme volt, egyelőre szabadlábban hagyták, mert ellene semmiféle bizonyíték nincs, csupán azt ismerte be, hogy kölcsönöket kapott barátnőjétől. Az orgazdáknaí tartott házkutatások alkalmával megtalálták *Sapatino* összes értékes ingóságait. A vizsgálat adatai szerint

egy ismert társaságbeli hölgy több milliót kapott kölcsön formájában „a szőke Nusától“.

és ezen a pénzen egy bérházat vásárolt a *Ca-lea Mosilor-on*. *Nadler* egyébként kihallgatása alkalmával tagadta, hogy az ügyben aktív részlet volna, kijelentette, hogy csupán közvetítő ügynök volt, aki jutaléket kapott az elhelyezett áruért. A vizsgálat során még további feltűnésteltető leleplezések várhatók.

PRANIA

Ma premier! 5, 7¼ és 9¼ órakor:

Megszereztük kizárólagos joggal a modern orosz filmgyártás mesterművét. Az a film, amely megnyerte a világ városok legészintébb tetszését, biztos, hogy megtalálja az utat az aradi közönség szívéhez is. A páratlan siker titka az egyedülálló értékben, a tökéletes színjátszásban és az utólráhetetlen orosz rendező zseniális megoldásában leli magyarázatát. Nem propaganda-film. Magasrendű szórakozás 2 órán keresztül és mégis a VALÓDI ÉLET...

Azt akarjuk, hogy mindenki láthassa a filmgyártás ezen gigantikus remekét és a hatalmas anyagi áldozatok ellenére, melybe ezen film került, a helyárakat nem emeltük fel. Kérjük azonban, hogy jegyéről idejében gondoskodjon.

„AZ ÉLET UTJA“

Jegyzetben a földgolyó

Éjszakai légitámadás

Irtó:
WALDO ROBESON

Metropolis ellen

Éjszaka. A Metropolitist távolról környező hegyek ormairól a roppant fényoszlopok ideges fénycsóváit hasogatják a levegőt. Az ellenséges flotta most már nem repül harcalakzatokban. Éjjel az individualizmus uralkodik a levegőben, legalább is bizonyos fokig. Mielőtt beállt volna az éjszaka, Metropolis katonai légvédelmi osztagai megfeszített erővel dolgoznak. Az ellenséges flotta rengeteg olyan bombát dobott le, amely nem robbant fel. Ezek az időre beállított újrendszerű világító-bombák. Céljuk az, hogy nappal, amikor a tájékozási lehetőségek sokkal jobbak, egyes pontokra ledobják őket, hogy éjszaka meghatározott időben felrobbanjanak és néhány pillanatig igen erős fényvel jelezzék hollétüket. Az ellenséges flotta gépei tudják, hogy ezek a tempírozott világító-bombák mikor robbannak, ott tartózkodnak a közelben és néhány pillanattal a robbanás után, célpontjukat megkapva, ledobják robbanóbombájukat.

A katonai légvédelmi osztagok Metropolisban és a környéken az összes bombákat igyekeztek hatástalanítani, de a sok rombadólt épület között ez csak kis százalékban sikerült. A hatalmas bombavető repülőgépek egymásután dobják le gyilkos terhüket, aztán egy pillanatig figyelik az eredményt és visszafordulnak a hazai repülőterre. A metropolisi légiflotta vadászrajai csak erre várnak. Nagy magasságból követik az ellenséges gépeket és amikor azok a jól kivilágított hazai repülőterre érkeznek, hirtelen támadással rajtaütnek az ellenségen, gépfegyvertűzet bocsátanak a leszálló gépjárművekre és kis bombákat lehajigálják a repülőterre. Persze, hasonló jelenetek ismétlődnek meg a metropolisi repülőtereken is.

Füledőgépek és fényoszlopok

Most a Metropolis környékén elhelyezett füledőgépek jutottak erős szerephez, de ez a szerep rövidesen illuzórikussá válik. Amint az ellenséges flotta vadászgépei alacsony támadást intéznek a Metropolitist védő fényoszlopok ellen, az alacsonyan repülő gépek motorjának zúgása elnyomja a nagyobb magasságokban közeledő bombavető gépek motorzaját. Fényoszlopok fehéren vibráló csóváit, világítóbombák, rakéták, robbanást követő fellángolások, tüzek és kialvófélben lévő tüzek parazslása szórja tele fénypontokkal, fényvonalakkal az éjszakai éjszakai támadást. Egyre több bomba zuhan Metropolisra, az ország tűzoltóságának nagy része itt dolgozik. Közben riasztó jelentések érkeznek. Az ország távoli északi részében, a nagy erdőségekben elhelyezett municiógyárak környéke ellen is légitámadást in-

dit. A védőflotta egy része most az északi védelmi gyűrű repülőgépeinek támogatására siet.

Néhány ellenséges bomba valamilyen hólyag-húzó gázt tartalmazott, a mustárgáz egyik rokonát. A kórházakban ijesztő gennyes felhólyagzott kezű és testű emberek jelentkeznek, az orvosok rögtön megkérdezik: Mikor történt? Ha az érintés óta több mint öt perc telt el, akkor nem használ a különleges „G-puder.” Ez a sebesült hónapokig harc képtelen. Ha a mustárgáz nagyobb területeket érintett, akkor a halál épp úgy bekövetkezik, mint ha az illető testnek kétharmadrészét égési sebek fednék. Külön teremben fekszenek a könny-gáz sebesültek. Szemükből a gázosítás pillanatától kezdve negyvennyolc órán keresztül ömlik a könny, köhögnek, tüdejüket fojtogatja valami, de negyvennyolc óra múlva újra egészségesek. Az orvosok örömmel állapítják meg, hogy a nagyváros ellen könnyű gázokat használnak csak. De mit lehet tudni, hogy mit hoz a jövő s milyen taktika rejlik amögött, hogy különböző gázbombák hullanak alá.

A városok kiürítését mindenestre meg kell kezdeni. A központi hadvezetőség már el is rendelte a kiürítést. Gázmaszkokkal megrakott teherautók száguldanak, kiosztják a gázmaszkokat és a szörnyen zsúfolt teherautók megindulnak vidékre. Közben tombol a harc, légitorpedók, bombák zuhannak, a város sok pontján lángoló épületek ijesztő fátylaja jelzi a pusztulás mértékét. Rémult és kétségbeesett emberek szoronganak a teherautókon, nemsokára vidékre érkeznek, kiszállnak, visszaadják a gázmaszkokat és a teherautók visszaindulnak újabb polgárokért. De a kis vidéki városban, falukban nagy csoportok veszik körül a megmenekült metropolisiakat, akik minden tilalom ellenére néhány perc alatt, ha lehet, még eltulozva számolnak be Metropolis vesztéről. A rádiójelentések azonban ellensúlyozzák ezt: beszámolnak arról, hogy a frontról biztató jelentések érkeztek s hogy a légitámadás nemsokára véget ér.

A metropolisi hadvezetőség a határállomásokról, ipari és katonai gőrpontokról még este oda-rendelt az alacsony támadás és a zuhanva bomba-

zás ellen kitünően használható gépágyukat, amelyek percenként száz lövést tudnak leadni. A hadvezetőség arra számít, hogy az ellenséges légiflotta legnagyobb része elvérzik ennél a támadásnál és aztán másnap a metropolisi bombavetőgépek már kisebb ellenállással falálkoznak, ha támadásba kezdenek.

Hajnalban még javában tombol a harc. Hajnali ötkor azonban Metropolis gyalogsága már hatvan kilométerre behatolt ellenséges területre.

Hajnali kép

A világváros körül a földeken, a mezőkön bombakráterek tátonganak és repülőgépproncsok hevernek. A hegyeken csillognak a fényoszlopok üvegfelületei, kis fekete pontként látszanak az ágyutorkok. A város benn fekszik a reggelben. Tűzoltók dolgoznak, katonai teherautók száguldanak, de az uccák szalagjain nem mozognak a villamosok és autbuszok jólismert barna, illetve zöld pontjai, a folyón nem járnak a hajók, sok kéményből nem száll fel füst. Középületek sora romokban.

De hajnal van, a repülő támadásnak vége. Az Ellenséges Ország flottája rengeteg gépet vesztett ennél a támadásnál, amelynek roppant nagy volt a hatása, de célját mégsem érte el: nem pusztította el a nagyvárost. Az Ellenséges Ország hadvezetősége arra számított, hogy ez az éjszakai támadás véget vet a háborúnak. Számításában csalódott Metropolis ugyan súlyos veszteségeket szenvedett, de szárazföldi erői következetesen vonulnak előre és előrevonulásuk híre már eljutott az Ellenséges Ország fővárosába is. A jelentésekből kiértült, hogy a támadó fél milyen roppant mennyiségű repülőgépet vesztett a támadásnál, hogy a repülőgépgyáraknak megfeszített erővel kell pótolni a hiányt. Ujabb, nagyméretű légitámadást mindenestre hetekig nem lehet indítani Metropolis ellen.

Metropolis, a város, amely kiállta az éjszakai légitámadás tűzpróbáját: feléled. A lakosságot, amelynek egy kis részét az éjszakai támadás idején vidékre szállították, most újra visszahozzák a városba. A város vérkeringése megindul. Az emberekben még ott él a szorongás az újabb légitámadástól, de ez a szorongás már nem olyan nagy, mint amilyen volt a támadás előtt. A veszély most már nem ismeretlen. Jól tudja a lakosság azt is, hogy a hadvezetőség a légitámadások idején olyan speciális tapasztalatokat tett Metropolis légvédelmével kapcsolatban, amelyet egyetlen hadgyakorlat sem ad és ami meg fogja könnyíteni a nagyváros megvédését újabb légitámadás idején.

Következő cikkünk:

A VÉR ÉS ARANY VILAGKARTELE

Folytatódnak a kivégzések Spanyolországban

— Győznek a felkelőcsapatok — Mola tábornok monarchiát akar —

Lisszabonból jelentik: A madridi kormány irányítása alatt álló rádióállomások beismerik, hogy Talaveránál a kormány-csapatok kénytelenek voltak visszavonulni Franco tábornok nemzeti seregei előtt. Toledonál a harcok tegnap egész nap folytak. San-Sebastian elvesztéséről a madridi kormány rádiói eddig nem tettek említést. Bilbao megtámadására az előkészületek sietve folynak. A hadműveleteket Bilbao ellen maga Mola tábornok vezeti. A nemzetiek rádióállomásai tegnap sürü egymásutánban közölték, hogy az idegen hajók kerüljék el Bilbaot és annak környékén lévő kikötőket, amiből arra lehet következtetni, hogy a nemzetiek hadihajói ezeket a tengerreszeket aknákkal akarják körülzárni.

Alicanteban megalakult az első néptörvénytörvény, amely a fascista ellenforradalmárok felett fog ítélni. Az első vádlottak között szerepel G. A. Primo de Rivera, az egykori spanyol diktátor fia.

A vidéki néptörvényeszek megkezdtek működésüket és számos halálraíteltet azonnal kivégeztek. Az egyik lap jelentése szerint Alicanteban 52 fascista foglyot ítélték halálra, mert július 29-én kísérletet tettek arra, hogy a fővárost megszállják. Az 52 halálra ítéltet azonnal kivégezték.

Barcelonából érkező hírek szerint a szak-szervezeti szövetség és az Ibériai Anarchista Szövetség (FAI) mozgalmat indítottak Com-

pánys katalán elnök megbuktatására. Ugyancsak rabati jelentés szerint Madrid utcáin patakokban folyik a vér, mert az anarchisták, a szocialisták és a köztársasági pártok egymást öldöklék.

Burgosból jelentik: Mola tábornok tegnap délelőtt a következő nyilatkozatot tette:

Végső célunk az, hogy Spanyolországot egységessé, erőssé és katolikussá tegyük. Nem törjük, hogy Spanyolországot a jövőben elszigeteljék, de azt sem, hogy más államok kormánya beleavatkozzon Spanyolország belügyeibe. A monarchia lehet csak az egyedüli államforma, amely megfelel a spanyol nép érdekeinek. Jelszavunk a nemzeti egység. (Rador.)

Cabanelas tábornok, a burgosi nemzeti véderő-bizottság elnöke, ma szöveget indított a német néphez. A tábornok magához hívatta a Német Távirati Iroda tudósítóját és a német újságírókat ezeket mondta:

— Mondja meg német honfitársainak, hogy Cabanelas tábornok, a burgosi nemzeti véderő-bizottság elnöke, becsületszavát adja önnek, hogy Spanyolország soha sem felejt el azt a baráti megértést és erkölcsi támogatást, amelyben Németország Spanyolországot a kommunizmus és anarchizmus elleni küzdelemben támogatja. Németország tudatára ébredt történelmi feladatának és mi is folytatjuk erőfeszítéseinket a kommunizmus ellen.

Maria királyné meglepetésként Brasov-ban az „Egy királyné leányévei” című filmet

Brasov-ból jelentik: Hétfőn délután a Brasov-i Capitol-mozgó bejáratánál fehérkeztűs rendőr állott, mellette egyszerű polgáruhási férfi a meghívót kérte. Maria királyné nyaralásából bejött Brasov-ba, hogy meglepetésként az „Egy királyné leányévei” című filmet, amelynek témája királyi nagyanyjáról, Viktória angol királynőről szól. A királyi páholyt perzsaszőnyegekkel díszítették fel, a kárfára pedig Maria királyné kedvenc virágából — sárga krizantémából — készített csokrot helyeztek. A moziban csupán a meghívott előkelőségek foglaltak helyet. A királyhymnus kezdte az anyakirályné megérkezését. A királyné mosolyogva integetett díszpályából, majd amikor a hymnus véget ért, helyet foglalt.

Az előadás lebílcsező meséjét Maria királyné nagy érdeklődéssel figyelte és különösen nagy rokona, Viktória királynő megszemlélésére, Jenny Jugo-nak remek játéka keltette fel tetszését. Előadás után a királyné így szólott környezetéhez: „Nagyon szórakoztató volt, nagyon tetszett”.

Az „Egy királyné leányévei”-t jövő héten mutatták be az arad-i Corso-moziban.

Történelmi per készül Oslóban

Elrabolták Troztkij bizalmas politikai iratait

Két titokzatos autó utasai — Teljesen elzárták a külvilágtól az orosz emigráns politikust — „Tiltott zóna” a lakatlan félszigeten — Radeket mégis letartóztatták

(Osló, szeptember hó.) Troztkij Leo, a legutóbbi oroszországi kivégzések tulajdonképpeni oka a szovjetkormány minden erőfeszítése dacára egyelőre nyugodtan élhet Norvégia területén, bár hasonlóhatatlanul kényelmetlenebb körülmények között. A norvég kormány megtagadta kiutasítását, azonban a lefolytatott nyomozás eredménye arra készítette, hogy szigorú rendszabályokat léptessen életbe. Megállapították ugyanis, hogy az emigráns orosz politikus élénk összeköttetést tartott fenn egyes németországi egyénekkel, akik az orosz forradalom kezdete előtt nagy szerepet játszottak abban, hogy Lenin leplombáit vaggonban csempészetlen kerüljön Oroszországba és kirobantassa a nagy forradalmat. Kiderült, hogy Troztkij tevékenysége súlyos veszélyt jelenthet Európa békéjére és ezért a norvég király dekrétumot írt alá, amelyben fogolynak nyilvánította az orosz politikust.

Troztkij rendőri őrizet alatt

Mielőtt még a dekrétumot végrehajthatták volna, titokzatos események játszódtak le Troztkij Henevos községben levő villája körül. Az orosz politikus feleségével egy közeli halászfaluba rándult ki és villája őrzőit egy fiatal urileányra, Knutsen szerkesztő leányára bízta. Troztkij távolléte alatt egy autó érkezett a villa elé és öt, norvég rendőri egyenruhába öltözött fiatalember szállt ki. Behatoltak a villába, ahol kijelentették az urileánynak, hogy egy fascista szervezet tagjai és át akarják kutatni az orosz politikusi iratait.

Be is hatoltak Troztkij dolgozószobájába és ott az iratokban lapozgattak. A leány kiszökött a villából és elfutott a legközelebbi rendőrállomásra, ahonnan autón erős rendőri készség rohogott a helyszínre. Mire odaértek, az autós fiatal emberek eltűntek.

A rendőrautó üldözésükre indult, azonban ahogyan elrobogtak, egy sportautó érkezett a villa elé. Az urileány akkor a faluban tartózkodott, úgy hogy az épület teljesen üres volt. A sportautóból fiatalember szállt ki, aki alkulccsal kinyitotta az ajtókat, feltörte Troztkij íróasztalát és számos bizalmas iratot vitt el, míg a többi átlanos, majd eltávozott. Az esetet nyomban bejelentették a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást, de a két autó rejtélyes utasainak teljesen nyomaveszett. Biztosra veszik, hogy mindkét autóban a szovjet titkosrendőrség, a GPU ügynökei foglaltak helyet.

Néhány nap múlva norvég rendőrök és detektívek nagy csoportja vette körül a Troztkij-villát. A csapat parancsnoka felolvasta az emigráns politikus előtt a királyi dekrétumot, amely Troztkij lakhelyéül egy kétfelteles házat jelölt ki a teljesen lakatlan Sandly-félszigeten. A politikust és feleségét nyomban odaszállították. Az épületnek összesen tíz szobája van, ebből azonban a politikus rendelkezésére csak hármat bocsátottak, míg a többi néhányszáz rendőrök és detektívek foglalnak helyet.

A politikus állandó őrizet alatt áll és a villa körül éjjel-nappal őrlőjárat jár, amelynek tagjai állig felfegyverkezve vigyáznak Troztkijra, miután a norvég rendőrség értesülései szerint a szovjet titkos ügynökök el akarják rabolni az emigráns politikust. A villa körül egy kilo-

méteres kört „tiltott terület”-nek deklaráltak, ahova senki, különleges igazságügy-miniszteri engedély nélkül, nem léphet. Még fényképezni sem szabad ebben a zónában. Telefonbeszélgetést a politikussal nem folytathatnak és egész levelezését a koronaügyész vizsgálja felül.

Ily módon elvágtak minden érintkezési lehetőséget a politikus és a külvilág között.

A norvég kormány rendkívül szigorú intézkedése dacára sem mondható befejezettnek a világszenzációt keltett Troztkij-ügy. Jung ügyvéd, a norvég fascisták egyik vezére memorandumot terjesztett az igazságügy-miniszter elé és az orosz politikusként hírség elé állítását követeli politikai büntetéselemények, hazárdulás és a norvég állam biztonsága ellen elkövetett cselekmények címén. Az ügyvéd kijelentette, hogy vádjait aktákkal tudja igazolni. Minden előjele odanemut, hogy az igazságügy-miniszterium eleget tesz az ügyvéd követelésének és kezdetét veszi az utóbbi idők egyik legérdekesebb politikai pere. Maga Troztkij is ezt kívánja és megbízást adott ügyvédjének, dr. Puntervoldnak, hogy szorgalmazza a per megindítását és jelentsen be angliai, franciaországi és németországi tanukat annak igazolására, hogy a vádak nem felelnek meg a valóságnak. A norvég lapok szerint a per folyamán bemutatandó akták olyan fontossággal bírnak, hogy könnyen változást idézhetnek elő egy Franciaország, mint Németország helpolitikájában.

Elégedetlen a szovjetkormány

Komplikálja egyébként a helyzetet az a körülmény, hogy a szovjetkormány nem elégszik meg azokkal a rendszabályokkal, amelyekkel Norvégia életbe léptetett és megbízta Jakubovici oslói követet, hogy ezt jelentsse be a norvég külügyminiszteriumnak. A szovjetkövet is közölni fogja, hogy az elkövetkezendő eseményekért a szovjet a norvég kormányt teszi felelősé.

Minden cáfolat dacára a moszkvai jelentésekből kiderült, hogy a Zinovjev-per következményeképpen a szovjetkormány rendelkezéseket letartóztatták Radeket, az Izvestia főszerkesztőjét, valamint Piatakovot és mindkettőt a lubljankai börtönben helyezték el. A két letartóztatott évek óta vezető szerepet játszott a szovjet életében. A Troztkij-ügy tehát tovább bonyolódik és még további világszenzációkkal szolgálhat.

Japán, angol, francia és magyar képviselők utaztak át Arad-on

A képviselők a bucuresti-i nemzetközi interparlamentáris kereskedelmi konferencián vesznek részt

Ma este negyed tíz órakor a budapesti gyorsal 11 magyar országgyűlési képviselő utazott át Arad-on. A magyar képviselők Bucuresti-ben részt vesznek a nemzetközi interparlamentáris kereskedelmi konferencián. Az értekezlet, mint arról beszámoltunk, szeptember 17-én nyílik meg a képviselőház üléstermében és öt napig tart. A konferenciát II. Carol király védnöksége alatt tartják meg és annak napirendjén több nagyfontosságú kérdés szerepel.

Utazási kedvezmény a C. F. R., S. M. R. és N. F. R. vonalain

A Bucuresti-i Tengerészeti Kiállítás alkalmából

Parcul Oteteleşeanu

szeptember 15.-ől, október 15-ig

Gyilkosság Arad-noun

Halálra szurkáltak egy üstfoltozó cigányt — Az arad-i rendőrség elfogta a tetteseket

Véres gyilkossági bűnyűben folytat közös nyomozást az arad-i rendőrség az arad-nou-i csendőrséggel. Néhány nap óta Arad-nou község határában üstfoltozó cigányok táboroztak. A cigányok között még vasárnap, eddig ismeretlen okból szóváltás, majd verekedés keletkezett. A verekedés során egy L'ak a to s Gheorghie nevű cigány egy vas üllővel fejbessújtotta Goman, más néven Bardar Gheorghie, majd több társával együtt a földön fetregő emberre vetették magukat és késsel súlyosan megsebesítették.

A szerencsétlen embert beszállították az arad-i közokórházba, ahol ma délelőtt sérüléseibe belehalt.

A bűntény ügyében erélyes vizsgálat indult. A nyomozás megállapította, hogy az áldozat Lipova-ról való és a tettesek mind lipova-i és a timiş-megyei Gád közésből való cigányok. Lakatost és több bűntársát még a helyszínen letartóztatták és bekísérték Aradra, a bűnrészességgel gyanúsítottak egy része azonban a verekedés közben támadt zürzavarban elmenekült. A nyomozó közegeknek tudomására jutott, hogy az elmenekült cigányok Arad-on a Ciala-telep közelében tartózkodnak. Ma reggel Oprita detektívnek két cigányt, Blidar Ioan és Goman Jurcat sikerült a Ciala-telep mellett elfognia. Mindkettőjüket előállították és megkezdtek kihallgatásukat a véres bűnténnyel kapcsolatosan.

Pénteken nyit a SELECT!

SHIRLEY TEMPLE:

A KIS LAZADO

Jegyelővétel
csütörtökön d. e. 11—1
és d. u. 4—8-ig.

CENTRAL 5, 7½ és 9¼ órakor
Premier!

Válás után

(Ma fiatalok, lányok)

Sylvia Sidney Herbert Marshall

Jön: A 99-es rendőrautó.

HIREK

Haza Turkesztánból

A honvagy ugylátszik ma is minden akadályt leküzdő, mindennél hatalmasabb érzés. A világháború hadiügyi közül azok, akiket már rég halottnak hisznek, még ma is állandóan szál-lingóznak haza szülőföldjükre. Haza hozza őket a honvagy. A Moneasa melletti Ranusan községbe két nap előtt hazaérkezett Ioja Pavel, egykori községhelyi gazdálkodó, egy szökehadju, idegen nyelvet beszélő, 10 éves kisfiú társaságában.

Ioja, akit falujában már réges-régen halottnak gondoltak, elmondta, hogy mindmáig Ázsiában, orosz Turkesztánban élt, ott telepedett le mint mészáros, meg is nősült. Feleségétől később azonban elvált, a viszonyok rosszabbodni kezdtek, a megélhetés egyre nehezebbé vált. Iojában felébredt a honvagy és kisfiával hazaindult. Kis vagyonát azonban nem tudta magával hozni, mert az orosz hatóságok nem engedték meg a pénz kivitelét. A hazatérő gazdálkodó elmondta még, hogy Turkesztán Grunza nevű városában élt és ott ma is élnek még többen fogolytársai, a volt 2. gyalogezred katonái. Így többek között Turkesztánban telepedtek le a volt hadiüggyök közül: Vesa Todor, a Bihar-megyei Tudrici községből, Mitru Ioan és Dan Mitru, Sebis-ről, egy Mahler Márk Ferdinánd nevű banat-i ember s többen, még más távolabbi vidékekről.

Ioja Pavelt, a „feltámadt embert”, aki husz éve nem adott életjelet magáról, természetesen nagy érdeklődéssel és szeretettel veszi körül a környék egész lakossága.

— **VÁLTOZATLAN MARAD AZ IDŐ.** Élénk légáramlás, több helyen reggeli köd, nyugaton több felhő, egy-két helyen kevés eső. A hőmérséklet alig változik.

— **Palotát épített a Carol-parkban Maria özvegy anyakirályné.** Bucuresti-ből jelentik: Maria özvegy anyakirályné az elmúlt napokban nagyobb telket vásárolt a Carol-parkban, ahol tudvalevőleg a „Bucuresti-i hónap”-ot rendezték. A telek a Herastrau tó partján fekszik és itt az anyakirályné impozáns kastélyt épített.

— **Hivataiosan közzétették a holland trónörökös nő eljegyzését.** Hágából jelentik: Vilma királynő ma délelőtt nyitotta meg a holland országgyűlés új ülészekat. Trónbeszédében bejelentette leányának, a trónörökösnek Albert lippei herceggel történt eljegyzését. A külpolitikai kérdésekről is nyilatkozott a trónbeszéd és kijelentette, hogy a holland kormány továbbra is fenn akarja tartani barátságos összeköttetéseit valamennyi állammal és nem fog változtatni eddigi külpolitikáiban.

— **Bucuresti-i rendőrségi vezérfelügyelő Arad-on.** Az arad-i rendőrségnek ma előkelő vendége volt Sgoriadescu Constantin bucaresti-i rendőrségi vezérfelügyelő Arad-ra érkezett és ittartózkodása alkalmával megtekintette az arad-i rendőrség ügymenetét. A látottak felett a vezérfelügyelő meglepedését fejezte ki Iancu Traian rendőrkvesztor előtt.

— **Jules Romain lett a Pen klub elnöke.** Buenos-Aires-ből jelentik: A Pen klub világkongresszusa tegnap véget ért. H. G. Wells mandátuma lejárt és helyébe Jules Romaint választották meg elnöké. A legközelebbi közgyűlés 1940-ben lesz Tokióban. (Rador).

— **Új pártot alapít a nemzeti kereszténypárt kizárt alelnöke.** Bucuresti-ből jelentik: A nemzeti kereszténypárt legutóbb kizárta tagjai sorából Crainic Nichifor publicistát, aki egyik létrehozója volt a Goga és Cuza közötti fúzióknak. Az utóbbi időig Crainic a párt alelnöke volt, azonban nézeteltérései keletkeztek a pártvezérekkel. A fővárosi lapok szerint Crainic Nichifor külön politikai pártot alapít és vele együtt halad a „Sarma piatra” nevű ismert jobboldali organum.

— **Kizártak egy oradea-i diákot, mert megfenyegette tanárát.** Oradea-ról jelentik: Az oradea-i Gojdu.liceumban most fejeződtek be az idei pótvizsgák. Egy diák, akinek egyetlen pótvizsgája sem sikerült, az utolsó vizsga alatt kijelentette: „Kíméletlenül felvonom, aki engem ezuttal is elbuktat.” A kijelentésnek véletlenül fültanuja volt egy tanár, aki nyomban felelősségre vonta a magáról megfélekedezett diákot, aki ahelyett hogy visszavonta volna, megismételte életveszélyes fenyegetését. A fiút a tanár intézkedésére felkísérték a rendőrségre. A liceum igazgatósága nyombani intézkedésére a diákot kizárták a Gojdu.liceum diákjai közül.

— **Mütéten esett át dr. Belan Romulus alispán.** Kitünően sikerült mandulamütéten esett keresztül dr. Belan Romulus alispán. A mütétet dr. Frint Sándor gégespeciálistá végezte dr. Posgay István igazgató-főorvos közreműködésével. Az alispán néhány napig a Posgay-szanatóriumban áll kezelés alatt és állapotában eddig is lényeges javulás észlelhető. Barátai és tisztelői széles körben állandóan érdeklődnek Bejan dr. állapota iránt és városszerre örömmel vették tudomásul, hogy a mütét nagyszerűen sikerült.

— **KIFIZETIK A HÁTRALÉKOS NYUGDIJAKAT.** Bucuresti-ből jelentik: Cancicov pénzügyminiszter nyilatkozott az újságíróknak és kijelentette, hogy valamennyi hátralékos nyugdíjilletéket e hó végéig feltétlenül folyósítanak.

Győről Ázsiába — vitorlásokon!

Győről jelentik: Tegnap este két elszánt fiatalember könnyű vitorlásokon több ezer kilométeres utra indult el Győről — Ázsia felé, szerencsét próbálni. Turán Károly 27 éves állástalan győri magántisztviselő, aki egyébként öt nyelven beszél, éveken át mindent megpróbált, hogy elhelyezkedhessen, de minden kísérlete meddő maradt. Közben megismerkedett Zillinger Benno 29 éves müncheni, ugyancsak állástalan érettségizett magántisztviselővel és elhatározták, hogy vitorlásokon elindulnak a távol Kelet felé szerencsét próbálni, kenyeret, munkaalkalmat keresni. Megépítették a vitorlásokot, megrakták élelmiszerekkel és nekivágtak a hosszú és bizonytalan utnak. Turán Károly elindulása előtt a következőket mondta:

— Hiába próbáltam mindent, semmi sem sikerült, nem sikerült munkát kapnom, amegélhetésemet biztosítanom. Még fizikai munkát sem kaptam, pedig minden munkára szívesen vállalkoztam volna. Három évvel ezelőtt ismerkedtem meg Zillingerrel, aki csak pár szót tud magyarul. Előkészítettük az utat. Sokat gondolkodtunk, merre és hova menjünk. Azért vesszük Ázsia felé az utunkat, mert ott nagyobb a munkalehetőség. Most nekivágunk az utnak és megvalósítjuk terveinket, abban a hitben, hogy ott sem lehet rosszabb sorsunk, mint itthon, ahol csak nyomor volt az osztályrészünk.

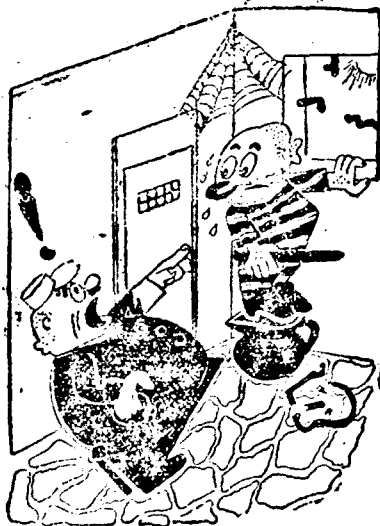
A két fiatalember az esti órákban csónakba isült és megindultak lefelé a Dunán.

— **Ismert magyar zeneszerző halála.** Budapestről jelentik: Szabados Béla, az ismert magyar zeneszerző ma 60 éves korában meghalt. A Szép Ilonka, a Bolond és több daljátéka a magyar Operaházban került annakidei előadásra. Halálát a magyar zenei élet és művészvilág őszintén gyászolja.

— **Munkásszerencsétlenség a fővárosban két halottal.** Bucuresti-ből jelentik: A Str. Domnei 9. számú házban tragikus munkásszerencsétlenség történt. Több munkás a pincében dolgozott s közben a mennyezet beomlott. Ardelean Ion és Pros Vasile szörnyethaltak, egy másik munkást pedig súlyos sérülésekkel szállították kórházba.

— **Érdekény, fájós lábra viseljen gummiharisnyát,** bokasüllyedés ellen használjon talpbetétet, melyet mérték után is készít: Salvator-cég: P. Avram Iancu 21. 4352

Amerika, oh!

— *Mi az, mit csinál...?*

— *Kissé fülledt volt a levegő, felügyelő ur...*

Október hó 1-én kezdődnek

az aradi Kereskedelmi Liceumban (volt Kereskedelmi Iskola) a Kulturpalota mellett

TEODOR SELAGIAN

szaktanár vezetése mellett

a román és német nyelv- és kereskedelmi levelezési TANFOLYAMOK

Minden tanfolyamnak: kezdő, haladó, gyakorló és kereskedelmi levelezési tagozata van. Tanítás a délutáni és esti órákban. — **Bővebbet:** Kereskedelmi Liceumban (volt Keresk. Iskola) a Kulturpalota mellett, földszint, balra, első ajtó d. e. 10—1 és d. u. 6—8 óra között. 4341

— **Fiedler István püspök felszentelte a Baia-Mare-i Szentháromság szobrot.** Baia-Mare-ről jelentik: Fiedler István satu-mare-i megyéspüspök ünnepélyes külsőségek között szentelte fel Baia-Mare-n a megújított Szentháromság szobrot. Vasárnap reggel 9 órakor kezdődött a templomszentelés. Fiedler püspök megszentelte a felvirágozott templom homlokzatát, majd orgonazugás között bevonult a megújított templomba, ahol az istentisztelet során magasszárnyalású szentbeszédet mondott. A felszentelési ünnepséggel egyidejűleg Fiedler püspök beiktatta lelkészi állásába Pakocs Károly pápai kamarást, a kiváló költőt. Az ünnepség befejeztével a püspök kíséretével visszatért Satu-Mare-ra.

— **Halálozás.** Kiss Andrásné, tekintélyes aradi szabómester neje, szül. Stéger Mária 73 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 16-án délután 6 órakor lesz az alsótemető halottasházából.

— **Ózváth Imréné** folyó hó 15-én életének 64-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 17-én délután 5 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— **Cuzista incidensek Bacau-megyében.** Bacau-ból jelentik: Cuzista fiatal emberek ma a Bacau-megyében levő Tetcani községben megtámadták a zsidó kereskedőket, akiket súlyosan bántalmaztak. A bántalmazottak közül háromnak az állapota igen súlyos. Az Adeverul jelentése szerint a cuzisták megtámadták a csendőröket is, akik közbeléptek, hogy a rendbontókat letartóztassák. Hasonló incidensek játszódtak még le Onești és Caiuți községekben is. Ebben a két helységben a cuzisták bevették a zsidó polgárok házainak és a zsidó templom épületének ablakait. Több letartóztatás történt.

— **Véget ért a sztrájk Marselleben.** Párisból jelentik: Tegnap éjjel megegyezés jött létre a marseillei fém munkások és a munkaadók között és az egyezményt mindkét fél képviselői aláírták. A megszállva tartott területeket kiürítették és a munkát hétfőn megkezdik. A munkaadók kötelezték magukat, hogy üzemeiket nem szüntetik be és a munkásokat nem szabadságolják. Lilleben az üzemek továbbra is a sztrájkoló munkások kezében vannak, de ez minden incidens nélkül történik. Egyes gyárak tulajdonosai 10—12 százalékos munkabéremelést ajánlottak fel. (Rador)

— **Kömmü járása lesz,** ha cipőjébe talpbetétet vesz. Gipszlenyomat után is készíti Salvator-cég: Piața Avram Iancu 21.

— **Lopkodniák a moziplakátokat.** A mozik vezetői a napokban panasszal fordultak a város vezetőségéhez amelyben előadták, hogy ismeretlen tettesek már hosszabb idő óta rendszeresen lopkodják a mozik plakátjait és kiragasztott reklámképeit. A város az ügyben feljelentést tett a rendőrségen, amely erélyes nyomozást indított a tolvajok kézrekerítésére. Hír szerint a rendőrség már nyomában is van a tetteseknek.

— **Az asszonyok kötelessége törődni azzal,** hogy bélműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha naponta reggel éhgyomorral egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztosan szabályozza az emésztés folyamatát. Az orvosok ajánlják.

— **Coroiu bandita bünperének tárgyalása előtt.** Botoșani-ból jelentik: Ismeretes, hogy Coroiu, a hírhedt bandita bünügyét október 1-én kezdi tárgyalni a bacau-i esküdtszék. A banditát erős csendőri fedezet mellett a jövő héten átszállítják a bacau-i fegyházba, ahol külön, a számára megerősített és biztonsági készülékkel ellátott cellában helyezik el. Coroiu egyébként egyre levertebb és idegesebb, egyre kevésbé reménykedik abban, hogy felmenti az esküdtszék. A bandita különben beteg és az utóbbi időben 22 kilót fogyott. Coroiu apja kijelentette az újságíróknak, hogy meg van győződve róla, hogy fiát felmenti az esküdtszék, mert „Gheorghica” nem bünös, csak a „rossz emberek áldozata”.

Tatarescu miniszterelnök felesége állott a feminista mozgalom élére

Törvénytervezet a nők politikai jogainak elismerésére

Bucuresti-ből jelentik: Az elmúlt napokban Constanta-n feminista kongresszust tartottak, melyen határozati javaslatot hoztak a nők politikai jogai kérdésében, hogy a nők ugyanazokat a politikai jogokat élvezzék, mint a férfiak és az ügyben eljárjanak az illetékes fórumoknál. A határozati javaslat egyik energikus támogatója maga Tatarescu miniszterelnök felesége, akinek — az egyik fővárosi lap szerint — sikerült meggyőznie férjét a nők követelésének jogosságáról. Előreláthatólag a parlament most megnyíló őszi ülészakán már törvénytervezetet terjesztenek elő ebben az értelemben.

— ZÜRICH ZARLAT. Páris 20.20 és háromnyolcad, London 15.54 és egyenolcad, Newyork 306.84, Milánó 24.15, Amsterdam 203.30, Berlin 123.40, Varsó 57.80, Bucuresti 2.50, Belgrád 7.00.

— Elutazott Jugoszláviából a kenti hercegi pár. Belgrádból jelentik: A kenti hercegi pár ma utazott el Jugoszláviából. Pál kormányzó herceg és Olga nagyhercegnő a határig kísérték a hercegi párt.

— Román-francia gazdasági tárgyalások Párisban. Bucuresti-ből jelentik: Mircea Durma pénzügyi vezérfelügyelő holnap Párisba utazik a hadiszállások szerződésének végleges elintézése érdekében. A Gazeta jelentése szerint Mihail Lazean, a másik pénzügyminiszteri vezérfelügyelő október 15-én megy a francia fővárosba, ahol tárgyalásokat kezd a kuponok fizetésének meghosszabbítása érdekében.

— A Jugoszláv miniszterelnök Prágában. Prágából jelentik: Sztojadinovic jugoszláv miniszterelnök és felesége Bratislavából magánileg látogatásra ma Prágába érkeztek. Kedd este Hodza miniszterelnök látta vendégül a jugoszláv miniszterelnököt.

— Köztársasági párti győzelem Maine állam szenátorválasztásain. New-Yorkból jelentik: Maine állambeli választások befejeződtek. A szenátorválasztások eredménye a következő: White (köztársasági) 155.565, Brann (demokrata) 151.272. Kormányzóválasztás: Barrows (köztársasági) 144.386, Dubord (demokrata) 107.009. A köztársaságiak körében leirhatatlan ujjongással fogadták az eredményt és a régi közmondást emlegetik: „Amit ma Maine gondol, az holnap az Egyesült Államokban valóra válik”. A köztársasági győzelmet főképpen annak tudják be, hogy Maine földművelő állam és Roosevelt reformjai itt érzetik legkevésbé hatásukat.

— JAPAN 3.3 MILLIÁRD YENT FORDÍT FEGYVERKEZÉSRE. Tokióból jelentik: A japán hadsereg vezérkara kedden nyilvánosságra hozta a japán hadsereg hatéves felügyelvénykezesi programját. A jelentés szerint a japán kormány összesen 3.3 milliárd yent fordít a hatéves felügyelvénykezesi terv szükségleteire. A hatéves terv első évében főképpen a légihaderő fokozására fektetik a súlyt, ugyanakkor megerősítik a japán hadsereg mandzsukui helyzetét. A további 5 év alatt új hadosztályokat létesítenek, megvalósítják a japán hadsereg gépesítését, ezenkívül ellátják a hadsereget az összes korszerű újításokkal.

Japán és Kína között a pakhoi helyzet miatt a helyzet végképpen kiélesedett. A Mainici című japán lap szerint ha a kínai 19-ik hadsereg nem vonja ki csapatát Pakhoiból, akkor Japán tengerészeti hadereje a legdrasztikusabb eszközökkel válaszol.

— Dr. Pescarin kórházi belgyógyász-főorvos hazaérkezett és ismét rendel.

— Másfélmilliárd lei az új Duna-híd. Belgrádból jelentik: Holnap Franosovici kereskedelmiügyi miniszter Belgrádba érkezik és végleg aláírja az új Duna-híd megépítéséről szóló szerződést. A hidat Turnu-Severin mellett, Cladovo községnél létesítik. A hid, valamint a vasúti összeköttetések létesítéséhez Románia másfélmilliárd leiel járul hozzá.

— Hochmann dentist hazaérkezett.

— MA az alatti gyógyszerárak tartanak éjszaki szolgálatot:

ANGEL, Piața Catedrală,
OMESCU, Bulevardul Regina Maria,
KESZTENBAUM, Str. Gliba Birta.

— Vizsgálatok a szovjet követségen. Kaunasból jelentik: A kaunasi szovjetkövetségen, valamint a litvániai városok szovjetkonzulátusainak épületeiben moszkvai megbízottak már napok óta vizsgálatot tartanak. A vizsgálat a Trockij-féle összeesküvéssel áll összefüggésben.

— A budapesti nemzetközi teniszverseny eredményei. Budapestről jelentik: A MAC nemzetközi teniszversenye befejeződött. Az egyéni bajnok Szigeti lett, a vegyespáros bajnoka a Szigeti-Sass-pár, a női páros bajnoka pedig a Travers-Sárkány-pár lett.

— Két községet összes lakóival együtt elpusztított a hegyomlás. Oslo-ból jelentik: Beszámoltunk arról a borzalmas katasztrófáról, amely Norvégiában, a Leon-tó környékén történt, ahol a hegyomlás két községet elpusztított. A szerencsétlenség egész Norvégia lakosságát gyászbaboritotta. Az újabb jelentések szerint a tóba zuhant körülbelül 1 millió tonna súlyú sziklatömb teljesen elpusztította a part mentén álló két virágzó község valamennyi lakóját. A hegyomlás oly váratlanul történt, hogy senkinek sem volt ideje a menekülésre. Eddig csak 85 holttestet tudtak kihuzni a romok alól, pedig a két község lakóinak száma mintegy 900 volt. A halottak között 40 gyermeket találtak. Érdekes, hogy ugyanezen a helyen 1915-ben hasonló szerencsétlenség történt.

Táncdélutánok

szeptember 20-án és minden vasárnap 5-9 óráig a tornaegyesület klubhelyiségének emeleti nagytermében tagoknak és vendégeknek. Piața Avram Iancu 21.

— Meszlényi Marietta hegedűtanárnő tanítását megkezdi. Elvállal kezdőket és haladókat, külföldi akadémiára is előkészít. Cim Str. Consistoriu-lui No. 7.

— Az SCA „Czárán Gyula” osztálya október 10-11-én kirándulást rendez az 1380 m. magas Padesul-ra. Megszállás Lugoi-on vagy Nadrag-on. Tekintettel arra, hogy az autógondély csak teljes létszámú jelentkezés esetén érvényes és tekintettel arra, hogy a timisora-i egyesület is részt vesz kirándulásunkon, kériük tagjainkat és vendégeinket, hogy szeptember 23-ig egyesületi helyiségünkben jelentkezzenek. Indulás október 10-én délután 3 órakor autobusszal, visszatérés 11-én este. Vezető Mihalik Gyula.

— Író- és tanszerek Császár papíráruházában, Select-mozgó mellett.

Fiuk, lányok jöjjetek!
Mindent olcsón vehettek:
Egyedül csak POLGÁRNÁL!
Ahol ajándék is vár.

4241
Bul. Reg. Ferdinand 18. (Unirel parkkal szemben.)

— Herceg Ferenc képes irodalmi hetilapja, az „Új Idők” legújabb számában közli Karinty Frigyes érdekes, elmés, mulatságos feljegyzéseit tengeri utazásáról. Az „Új Idők” kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy-ut 16. bárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési ára negyedévre 200 lei.

A lugoi-i elmeorvosintézet orvosát hallgatja ki a törvényszék a guttenbrunn-i gyilkosság ügyében

Szombaton folytatta a bíróság az arad-megyei postamesternő gyilkosa bűnperének iőtárgyalását.

Keddre tüzte ki az arad-i törvényszék első szekciója Puscau Gherasim, a guttenbrunn-i postamesternő gyilkosa bűnperének folytatolagos tárgyalását. A bíróság legutóbb megállapította, hogy a lugoi-i elmeorvosintézet, ahol Puscaut öt héten át megfigyelés alatt tartották, egy bizonyítvány-másolatot küldött el, amelyből nem vehető ki tisztán — irógépliba miatt — vajjon az intézet felelősnek deklarálja-e Puscaut tettéért vagy megállapítja, hogy elmebajos és nem vonható felelősségre. Elrendelte az eredeti bizonyítvány bekérését. Ez a bizonyítvány a mára kitűzött tárgyalásra nem érkezett meg, ezért a főtárgyalás folytatását szombatra halasztották. Egyben elrendelték dr. Lichter elmeorvos kihallgatását is, miután ez az orvos tartotta megfigyelés alatt Lugoi-on a gyilkos fiatalembert. Szombaton előreláthatólag már ítéletre is sor kerül, miután a tanúkihallgatások befejezést nyertek.

„OLLA” Cristallin és Tropic a legmodernebb. Az egész világ bizalmát bírja, mert minőségileg pótolhatatlan.
Ne fogadjon el „OLLA” helyett állány utánzatoka!

Tárgu-Mures-en megkezdődött a városok szövetségének konferenciája

Targu-Mures-ről jelentik: Ma délelőtt 11 órakor Barca belügyi államtitkár jelenlétében megkezdődött a romániai városok szövetségének kongresszusa. A kongresszuson Donescu bucuresti-i főpolgármester elnököt, aki ma reggel érkezett meg Sinaia-ból, ahol kihallgatáson volt az uralkodónál. A megnyitó ünnepség után a kongresszus üdvözlő táviratot küldött a királynak, azonkívül Tatarescu miniszterelnöknek, valamint Inculiet és Juca minisztereknek. Donescu indítványára elhatározták, hogy a jövő évi Bucuresti-i Hónap keretében megrendezik a román városok kiállítását is.

Marill és Ruchmann kényszerleszállása

Londonból jelentik: A Reuter-iroda értesítése szerint Saint Jean újfundlandi város közelében Merrill és Ruchmann repülők 20 óra 40 perckor mocsaras vidéken leszállást végeztek. A repülők sértelemek maradtak.

— Bucuresti-i soffőr lövöldözése a nyílt utcán. Bucuresti-ből jelentik: Tegnap este 11 órakor a 880. rendszámú targoviste-i teherautót Drachici Ioan gépkocsivezető a garázsba akarta vinni. Utközben szembetalálkozott egy másik autóval, amit már nem tudott kikerülni és így a két gépkocsi összeütközött egymással. A veszekedés hevében Amzescu Petre soffőr revolvért rántott elő s többször Draghicire lőtt. Az egyik golyó a soffőr szívért sértette meg.

— Az Arad-i Zsidó Nemzeti Szövetség a szövetség helyiségében tagjai részére Ros Hasana és Jom Kipur napiain és előestéin istentiszteletet rendez. A szövetség tagjai részére a belépés díjtalan.

— A Tornaegyesület turista-osztálya a rezeat-i turára vonatkozólag közli, hogy a miniszteri engedély megérkezett, így a háromnapos autókamion-körturát az eredeti tervezet szerint szeptember 18., 19. és 20-án (péntek, szombat és vasárnap) tartják meg. Jelentkezések tagok és vendégek részére szerda este 7 óráig a Foto Central és a klubhelyiség iven. — Szeptember 17. és 18-án kétnapos Podgoria-i túra. Utirány: indulás csütörtökön reggel 5 órakor a villamos-állomásról, Radna, innen CFR-en Conop-ig, Debelea Gora, Jerisa la sulap, Ivanița, itt szállás. Másnap Highiş, Soimos-hágó és völgy, majd Radna, Arad-ra érkezés 9 órakor. Résztvételi díj szállással 90 lei. Vezető: Somody Jenő. — A vasárnapi táncdélutánok szeptember 20-án (vasárnap) délután 5-9-ig kezdődnek. — Szombat este 9 órai kezdettel az SGA bankettet rendez Denhoff Sándor alelnökének 80-ik születésnapja és 25 éves tagsága megünneplésére, a Városi Színház épületében lévő Karacsony-étteremben. Vacsoraig 45 lei, melyek a klubhelyiségben, a szakosztályvezetőknél és a pénzbeszedőnél átvehető. Vendégeket szívesen látnak.

— Rendőrségi hírek. Nagy János, Sava Raicu-ucca 198. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki tegnap este őrizetlenül hagyott 12.322. számú, 5000 lei értékű kerékpárt ellopott. — Kovács Anna szolgálóleányt lopás gyanújával előállították. — Polgár Zsigmond, Nicolae Oncu-ucca 17. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik lakásából 3500 lei értékben ékszereket loptak el. — Sammet Aurora, curci-i lakos feljelentést tett egy 300 leies ruha ellopása miatt. A rendőrség valamennyi ügyben vizsgálatot indított.

— Erőteljes, kövér egyéneknek, küszvényeseknek és aranyérben szenvedőknek reggelenként 1-1 pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyakran felbecsülhetetlen szolgálatot tesz. Az orvosok ajánlják.

— Nadas Sándor: „Pesti Futár”. Ma jelent meg a legújabb „Pesti Futár”. A kitünő író briliáns hetilapja csupa szenzáció. Nadas Sándor a riporter éles szemével figyeli az eseményeket és a mester biztonsággal, utólréhetetlen szatirájával találja az olvasó elé. A „Pesti Futár” mindenütt kapható.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Banca Naționala vezetősége nyilatkozik:

A Banca Naționala nem akadályozza meg a kompenzációs engedélyek végrehajtását

A petroleumipar közel 700 millió lei értékű devizával tartozik a Banca Naționalának

A Banca Națională szükségesnek látta, hogy nyilatkozzon azokkal az utóbbi időben elterjedt hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint lehetetlenné tette a kompenzációs üzletek lebonyolítását és nem veszi figyelembe a kormány által már kiadott kompenzációs engedélyeket. A nyilatkozatban a Jegybank vezetősége a következőket mondja:

— A Banca Națională egy pillanatra sem akadályozta meg a kompenzációs engedélyek végrehajtását, mert erre nem hivatott és nem is lett volna joga hozzá. A kompenzációs engedélyek feltételei között szerepel azonban az, hogy tulajdonosaik bizonyos mennyiségű szabad devizát engedjenek át hivatalos ártólamon a Banca Națională-nak.

A Jegybanknak tehát jogában állott, sőt ez kötelessége is volt, hogy a kompenzációs engedélyek tulajdonosaitól garanciát kérjen arra vonatkozóan, hogy a szóban levő szabad devizákat átengedik a Jegybanknak. Ugyancsak jogában áll a Banca Națională-nak annak megítélése, hogy az előtte felmutatott garancia-levelek komolyak és reálisak-e. Az utóbbi időben azonban gyakran előfordult, hogy a kompenzációs engedélyek tulajdonosai eladták azokat a devizákat, amelyeket a Banca Națională-nak kellett volna átadni és ezért a Banca Națională átadta őket az ügyészségnek. Mindaddig, amíg a bírói fórumok nem döntenek büntettségük vagy ártatlanságuk fölött, a Jegy-

bank ezektől a cégektől újabb garanciákat nem fogadhat el.

Más cégek viszont, amelyek ugyan nem követtek el kihágást a devizatorvénnyel szemben, még nem adták át a Banca Națională-nak régebbi kompenzációs üzletekből járó devizákat és ezért az általuk nyújtott legkomolyabb garanciákat sem fogadhatja el a Jegybank mindaddig, amíg előző kötelezettségeiknek eleget nem tettek.

A Banca Națională egyébként ugyanilyen óvatossággal jár el a normális kivitel esetében is és megköveteli, hogy mielőtt új exportot hajtanának végre, adják át a Jegybankot az előző kiviteli ügyletekből megillető devizákat. Minderre a Banca Națională azért kényszerült, hogy mindama devizák birtokába jusson, amelyek egyrészt az állam fizetési kötelezettségeinek teljesítésére, másrészt pedig a behozatal fedezésére szükségesek. Ezeknek aszigorú rendszabályoknak ellenére például egyetlen kiviteli ág, a petroleumipar közel kétszáz millió lei értékű devizával tartozik a Banca Națională-nak.

A hét folyamán egyébként a kormány gazdasági bizottsága Tătărescu miniszterelnök elnöke alatt ülést tart, amelyen részletesen megvizsgálják a jelenlegi külkereskedelmi rendszer végrehajtását és megvitatják a szükségessé váló intézkedéseket.

Feljelentések özöne a kontingentálási hivatal ellen

Pop Valer miniszter vizsgálatot tart a hivatalban — A német árak nagy térhódítása az országban

A kereskedelemügyi minisztérium élén történő változások alkalmával az új miniszternek rendszerint első dolga, hogy a kontingentálási hivatalban rendet teremtsen. Ezzel kezdte Manoilescu-Strunga, így járt el Costinescu és most elődei munkáját folytatja Pop Valer. Bucuresti-i jelentés szerint a kontingentálási hivatalban folyó vizsgálattal kapcsolatban, a feljelentések özöne érkezik a kereskedelmi minisztériumba a hivatal működése ellen. A vizsgálat eredménye valószínűleg az lesz, hogy a hivatalnoki kar egy részét kicsérelik, ezzel szemben megmarad a kontingentálás és természetesen megmaradnak a kontingentálás elleni panaszok.

A kontingentálási hivatal egyébként részletes jelentésben számolt be Pop Valer kereskedelemügyi miniszternek a harmadik évnegyedre rendelkezésre álló behozatali kontingensről. A kimutatás a következő helyzetet mutatja:

I. A harmadik évnegyedre megállapított össz-behozatali kvóta 4 milliárd 200 millió lei érték volt. II. Erre az évnegyedre a behozatali kontingensek alapján az importőröknek összesen két és fél milliárd lei értékben adtak ki behozatali engedélyeket. III. Közel egymilliárd lei értékű behozatalt engedélyeztek ipari befektetés, állam, megye, vagy községek részére. IV. A harmadik trimeszterre vállalt összkötelezettségek meghaladják a három és fél milliárd leit. V. Az aktívként mutatkozó egyenleg, amelyből még a harmadik évnegyedre szóló behozatok fedezhetők, 5—600 millió lei, amely huszonöt ország között oszlik meg.

Igy tehát a piac szükségletei megfelelő módon kielégítést nyerhetnek. Egyetlen or-

szággal szemben mutatkoznak nehézségek és ez Németország. A német árakra kiadott behozatali engedélyek egy félmilliárd leiel haladják meg a német árak importjára szolgáló fedezetet. Ez azzal magyarázható, hogy a német árak egyre nagyobb teret hódítanak az országban. A harmadik évnegyedre szóló behozatali kérvények nyolcvan százaléka németországi árut igényelt, a kedvező német árak és hitelfeltételek miatt. Németországból származó behozatalunk helyzete a harmadik évnegyedben a következőképpen alakult:

Az eredetileg megállapított behozatali keret 500 millió lei. Kiadtak a behozatali kvóták alapján 600 millió lei értékű behozatali engedélyt német árakra. A legfelsőbb kontingentálási bizottság 400 millió lei értékű német áru behozatalára adott engedélyt. A harmadik évnegyedben tehát egymilliárd lei értékű német áru behozatalára adtak engedélyt, míg ennek az árunak kifizetésére mindössze 500 millió lei a fedezet. Előreláthatólag azonban a Banca Națională ennek az összegnek fedezésére rövidesen módot ad.

— Kedden délelőtt tartja alakuló ülését dr. Adam Iancu képviselő elnöke alatt az aradi Mezőgazdasági Kamara új tanácsa.

— Külföldi számlák beállítását a mérlegbe. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A legfelsőbb pénzügyi bizottság 1935. december 18. határozata szerint az 1935. március 7—8 utáni keltezésű, erős valutában kiállított külföldi számlákat az importprémium hozzáadásával, a forgalom tárgyát képezhető valutákban kiállított számlákat pedig a mérleg lezárásának napján érvényes forgalmi árbán lehet a mérlegbe beállítani. Az 1935. március 7-ét megelőző keltezésű számláknál a prémium nem adható hozzá,

Román—lengyel egyezmény az árucsereforgalom lebonyolításáról

Arciszewski bucuresti-i lengyel követ napok óta megbeszéléseket folytatott Pop Valer kereskedelemügyi miniszterrel és ezek eredményeképpen modus vivendi-ről szóló egyezményt írtak alá, amelynek alapján az új román—lengyel kereskedelmi és fizetési egyezmény megkötéséig a két ország közötti áruforgalom lebonyolódik. Az ideiglenes megállapodás lényege, hogy táblázatot állítottak össze azokról az árukról, amelyeket az egyik ország a másiktól megvásárol. Az árucserre egyenlő arányban történik. A két ország közötti árucserét továbbra is a román—lengyel kompenzációs társaság irányítja.

Megszüntetik a helyi betegsegélyző-bíraskodást

A betegsegélyző-törvény még évekkel ezelőtt a betegsegélyző mellett működő ugynevezett döntőbíráskodást létesített, amelyeknek elnöke egy bíró, tagjai, azaz ülnökök pedig a munkaadó, illetve a munkásság egy-egy megbízottja. A hivatalos lapban megjelent rendeltetvény módosításokat hozott, amelyek szerint a bíróság ezentúl csak egy bíróból fog állni az ülnökök nélkül. Azonfelül csak 20.000 lei értékű vitás ügyekben ítélkeznek a helyi bíróságok, míg az ezen felül peres a bucuresti-i központi bizottsághoz tartoznak. Hasonlóképpen identusítja a rendelet a nyugdíjkérdésben felmerült összes vitás kérdéseket. Ezek az intézkedések nagy elégedetlenséget keltek. Ilyenformán — mondják — a munkások most már egyáltalán nem folynak be ezeknek az ügyeknek az intézésébe. A Bucuresti-ben való bíraskodás még kellemetlenebb, mert a helyi bizottságok inkább a viszonyok ismeretében ítélkeztek, míg a fővárosban a munkás vagy özvegy, akinek nyugdíját állanítják meg, a legtöbb esetben anyagiak híján se elmenni, se ügyvédet küldeni nem tud.

Feltalálták a gyapotszedő-gépet

A nemzetközi gyapotpiacot egy szenzációs találmány tartja izgalomban. Két fivér: John és Marc Rust feltalálta a gyapotszedő gépet és ezt a találmányt Szovjetország kormányja vásárolta meg. Az 1937. évi gyapottermést már nagy részben a Szovjet által a világpiacra forgalomba hozott gyapotszedő gépekkel takarítják be. Egy ilyen gép egy nap alatt annyi munkát végez el, mint egy munkás két hónap alatt. A gép olcsó, ára mindössze ezer dollár. Az új gép hatása először az amerikai piacon lesz érezhető, de rövidesen a gyapot világpiacát forradalmasítja. Belátathatlan következményei lehetnek ennek a gépnek az Egyesült-Államok déli, gyapottermő részén, ahol a gép üzembehelyezése következtében száz és százezer gyapotszedő válik kenyérelenné.

— Gyümölcs-pavillon az aradi városháza előtt. Mint ismeretes, csütörtökön veszi kezdetét Arad-on a gyümölcshét. A városháza előtti térségen ma megkezdtek a gyümölcshét pavillonjának az építését.

— A földművelésügyi minisztérium megtiltotta az éretlen alma kivitelét, mert ez veszélyeztetné a romániai gyümölcs jó hírnevét és elhelyezési lehetőségét.

— Ismét eredménytelen volt a benzinkutak koncesszionálására kiírt árleltés. Az aradi városházán mára volt kitűzve a benzinkutak építésére benyújtott pályázatok ügye. Mint ismeretes, a koncesszió értelmében minden benzinkutával egyidejűleg a koncessziós vállalkozó köteles modern földalatti illemhelyeket építeni a város részére. Mint-hogy azonban eddig csak egyetlen pályázat érkezett be a városhoz, a Creditul Minier részéről, a törvény értelmében a pályázatot fel sem lehetett bontani. Ezuttal már másodizben végződött eredménytelenül a benzinkutakra kiírt pályázat. Az ügyet átteszik az átmeneti bizottsághoz végleges döntés érdekében.

— A cluj-i gyufagyár több év óta üzemen kívül áll. A Chibriturile S. A. R. legutóbb tartott igazgatósági ülésén ugy döntött, hogy a gyár gépeit leszerelteti és azokat a többi gyárakba szállítja, az épületet pedig bérbe adja.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
föld.

Az angol királyi ház jövedelmei

Az angol királyság a világ legolcsóbb uralkodói intézménye, mert az állam nemcsak hogy nem fizet rá, hanem hatalmas bevételhez jut általa. A királyi ház költségei Angliában mindenkit érdekelnek, nemcsak azért, mert az angol nép a számító kereskedők nemzete, hanem alkotmányos szempontból is. A törvényhozás a király jövedelmeinek ellenőrzése révén az uralkodó működését is ellenőrzi.

VIII. Edward a királyi korona birtokainak 1.210.000 fontos jövedelmét engedi át az államkincstárnak és csak 410.000 font (kb. 350 millió le) a fizetése. A megállapodást még V. György kötötte 1910-ben; trónralépése alkalmával a képviselőház 470.000 font évi fizetést szavazott meg részére. V. György halála után VIII. Edward is fenntartotta a megállapodásnak azt a részét, hogy a királyi birtokok bevétele az államé marad és kérte, hogy állapítsák meg civillistáját, de vegyék számításba, hogy megnősülhet. Az agglégénység tartamára egyelőre 410.000 fontot szavaztak meg és ez az összeg így oszlik meg:

Királyi magánpénztár 110.000 font, a királyi háztartás alkalmazottainak fizetései és nyugdíjai 134.000 font, a háztartás gazdasági kiadásai 152.800 font, királyi jutalmazások, jótékony adományok és „különleges szolgálatok” 13.200 font.

A parlamenti bizottság tárgyalásai közben nem feledkezett meg arról, hogy Edward királyé a cornwalli hercegség és annak jövedelme mintegy 104.000 font. Ezt az összeget hagyományok szerint mindenkor a király elsőszülött fia kapja. A mostani királynak ez volt a legfőbb jövedelemforrása trónörökös korában, mivel pedig fia nincs, a cornwalli hercegség az ő tulajdona. A törvényhozás úgy egyezett meg Edward királlyal, hogy a cornwalli jövedelem nagy részét átadja az államnak és ő beféri évi 25.000 fonttal. De még ezt az összeget sem kapja kézhez. A yorki herceg, a király öccse, a mostani trónörökös ugyanis 50.000 font fizetést fog kapni és ennek fele részét VIII. Edward vállalta magára a cornwalli birtokok bevételeiből öt megillető részesedés terhére.

Mary anyakirályné 70.000 fontos nyugdíjának beszámításával is az angol királyság költségei tetemesen olcsóbbodtak V. György halála óta. De természetesen emelkedni fognak némileg, ha a király megházasodik.

A királyi civillista leszállítása miatt Edward király kénytelen lesz bizonyos takarékosági intézkedéseket tenni, hiszen a megszávozott bevétel nagyrészenek kötött rendeltetése van. Atyja alig tudta fedezni a 470.000 fontból a szükséges kiadásokat, sőt az 1919—21. években 120.000 font hiány keletkezett. Ezen úgy segítettek, hogy külön törvénnyel engedélyezték a lancasteri birtok eladását.

Hogy mire költik ezt a pénzt, azt a törvényhozás ellenőrzőbizottsága egy ízben a következőkben állapította meg: Buckingham, Windsor és Sandringham-paloták 58.000 font, királyi pincészetek 7411 font, a királyi háztartás fehérműszámlája 6000 font, a királyi jacht üzemeltetése 2800 font, kocsik és gépkocsik 5000 font, személyzeti egyenruhák 5200 font. *Jelentékeny tétel a királyi különvonatok költsége, mert azokért a király is köteles a bárki más számára érvényes díjszabást megfizetni.* V. György gondoskodott a királyi család 150 tagjáról, akik nem kapnak semmit az államkincstártól. Összehasonlító adatként érdekes, hogy az olasz királynak 782.000 fontnyi évi jövedelme van, az utolsó orosz cár bevételeit pedig 3.500.000 fontra becsülték.

Az uralkodó palotái közül a Buckingham-palota a legértékesebb, a szakértők szerint legalább 3.000.000 font az értéke. De még az épületnél is jóval többet érnek a benne felhalmozott drágaságok. Az aranyedények legalább 2.000.000 fontot képviselnek; a súlyuk öt tonna és egyes diszes darabjait csak négy ember bírja felemelni. Körülbelül 1.000.000 fontot érhet a műgyűjtemény, amelynek egy részét a windsori kastélyban tartják. *Tizian, Rembrandt, Watteau, Velasquez, Lawrence, Gainsborough és mások műremekei szerepelnek ebben a műgyűjteményben.* A sandringhami kastély amelyet VII. Edward vásárolt, eddig több mint 1.000.000 fontba került a családnak az átalakításokkal. A windsori kastély könyvtára százezer kötetből áll. V. Györgynek hatszázezer darabból álló bélyeggyűjteményében is világhírű ritkaságok vannak.

Figyelemreméltó az is, hogy Edward király köteles megfizetni a hatalmas örökösödési adót mindazokért a vagyon tárgyakkért, amelyek atyja hagyatékából kerültek az ő birtokába.

Nem sokan tudják, hogy az angol királyi háznak külön titkos írása van és a család tagjai ezzel leveleznek egymás között.

SPORT KÖZLÖNY

Löwy Mihály, Chisineu-cris

nyerte a Középeurópai Kupa tipp-versenyt

— Draser Károly és Prokopetz Emil a második, illetve harmadik helyezett —

Nyolcheti verseny után, vasárnap ért véget a Középeurópai Kupa tippversenye, amely a tippelők élénk érdeklődése mellett folyt le. Hétről-hétre változatos küzdelmet vívtak egymással a versenyzők és végül is Löwy Mihály, egyik legállóképesebb versenyzőnek sikerült az első díjat megnyerni Draser Károly és Prokopetz Mihály előtt. Alant adjuk a verseny részletes eredményét, illetve a nyertesek névsorát:

1. díj: 500 lei készpénzjutalom: Löwy Mihály, Chisineucris.

2. díj: 300 lei készpénzjutalom: Draser Károly, Arad, Str. N. Filipescu 24.

3. díj: 200 lei készpénzjutalom: Ifj. Prokopetz Emil, Arad, Str. Radulescu 2.

4. díj: Jaeger Tivadar, Arad, Bul. Reg. Ferdinand 31.

5. díj: Vörös József, Arad, Bul. Reg. Ferdinand 5.

6. díj: Seiler László, Arad, Piata Luther 3.

7. díj: Szeghő Miklós, Arad, Strada Bratianu 19.

8. díj: Tesler János, Arad, Piata Catedralei 2.

9. díj: Geier Károly, Arad, Calea Victoriei 3.

10. díj: Homolay János, Arad, Strada Moş-Ajun 30.

Sok szerencsét kívánunk a nyerteseknek, azokat pedig, akik ezuttal nem tudták magukat az elsők közé feltornázní, vigasztalja az a tudat, hogy vesztesékből lesznek a nyertesek és majd legközelebb több szerencsével fognak résztvenni a közeljövőben lebonyolításra kerülő nagyobb szabású tippversenyünkön. A pénzjutalmat nyert versenyzők jutalmaikat főkiadóhivatalunkban átvehetik, azoknak pedig, akik előfizetést nyertek és nem voltak eddig is előfizetőink, a lapot beindítottuk.

Fővárosi lapvélemények

az AMEFA—Venus-meccsről

Bucuresti-ből jelentik: A fővárosi Gazeta Sporturilor oldalas cikkben számol be az AMEFA—Venus mérkőzésről. A lap első oldalán a következő címet olvashattuk: Nincs szerencséje a Venusnak... A Venus 70 percig tartó fölénye után kénytelen volt megelégedni eldöntetlen eredménnyel, a lelkes AMEFA-gárdával szemben.

A lap belső oldalán a következő címek voltak: A Bucuresti-ek 70 percig uralták a mezőnyt. A Venus győzelmet érdemelt volna. Az aradi-ak hőiesen védekeztek, de szerencsénélkül nem szereztek volna egy pontot, Sadovschi a nap hőse.

A Gazeta Sporturilor a meccs leírása közben a következőkre tér ki:

A mérkőzés 15 ezer főnyi közönség előtt zajlott le. Az AMEFA-ról új bizonyítványt kell kiállítani. A csapat mindvégig körömszakadtáig védekezett és Cucula sérülése után sokszor kilenc ember volt a kapu előtt. Az AMEFA csapatában hiányzott Szaniszló II., de a valóságban ezt a hiányt nem érezte meg az AMEFA, mert Fried éppen olyan jó volt, mint Szaniszló II. Az aradi-ak támadásait Perneki és Praszler vezették. A védelemben Sadovschi kapus és Csajka a legnagyobb értékek. Csajka kemény, de nem játszik durván. Valamennyi half tud védekezni a kapu előtt. A mérkőzésről a következő nyilatkozatokat hozza a lap:

Szabó Miklós, AMEFA: Meg vagyok elégedve az eredménnyel. Játékosaink nem veszítették el lélekjelenlétüket akkor, amikor tizen maradtak.

Eledescu, a Venus elnöke: Normális körülmények között 3—4 gólkülönbséggel győzünk.

Kertész Gyula: Meg vagyok elégedve a döntetlennel, tíz emberrel nem lehet győzelmet szerezni.

Gabriel Russu, a mérkőzés vezetője: A Venus három gólos győzelmet érdemelt volna.

Sepi, a Venus centere: Szerencsénélkül nem lehet meccset nyerni.

Perneki, az AMEFA középcsatára: Négy emberrel elől, nem lehet jobb eredményt elérni.

O Szablóczky János-vándordíj. Ünnepléses keretek között tartják meg az első kupamérkőzést folyó hó 20-án délelőtt 11 órakor a CAA sporttelepén. Ez alkalommal a megejtett sorsolás alapján az Unirea Old-boys csapata az SGA Old-boys csapatával fog küzdeni az impozáns nagy ezüst serlegért, amelyet Dömötör László okl. építész-mérnök tervei alapján,

Deme Lajos ezüstáru-műhelye készítette. A mérkőzésekre eddig négy aradi old-boys csapat nevezett be s így négy egymásután következő vasárnap délelőtt érdekes sporteseményeket láthatunk a CAA sporttelepén. A régi futballisták fogják csillogtatni tudásukat s így alkalma lesz a sportközönségnek hajdani kedvenceit győzelemre serkenteni. A győztes csapat a „Szablóczky János-vándordíj győztese 1936. évre” címet nyeri, míg a csapat tagjai értékes éremdíjazásban részesülnek.

Vasárnapi futballműsor

Vasárnap a divíziós csapatoknak szabadnapjuk van, mert a fővárosban a Carol-kupameccsek kerülnek lebonyolításra. A kerületi bajnokságban teljes az üzem, sőt megkezdődnek az ifjusági bajnoki meccsek is. A vasárnapi program:

Carol-serleg: Bucuresti: Nyugati Liga—Keleti Liga, Északi Liga—Közép Liga (szombaton), vesztesek egymás ellen, győztesek egymás ellen (vasárnap).

Kerületi bajnokság I. oszt.: Intelegerca—Sparta, Hakoah—CAA, Juventus—SGA, Tricolor—USA, Unirea—Transilvania.

II. oszt.: Virtutea—Victoria, Vulturul—CAR, Banatul—Fortuna.

Szövetségi díj: Intelegerca—Tricolor, Goria—Hakoah, SGA—AMEFA.

Ifjusági bajnokság: A)-csoport: SGA—Astra, AMEFA—USA, Crisana—Olimpia-PTT, Gloria—Unirea.

B)-csoport: Titanus—Hakoah, Banatul—Transilvania, Tricolor—Intelegerca, CAA—Juventus.

A Crisana vezet továbbra is a másodosztályban

A másodosztályu bajnokságban vasárnap lebonyolított három mérkőzés után is a Crisana vezet az ugyancsak veretlen Titanus előtt, amely egy meccsel kevesebbet játszott.

A CAR vasárnapi győzelmével a negyedik helyre jött fel, míg a további helyezésekben nem volt változás.

A másodosztályu bajnokság táblázata a vasárnapi három meccs után így alakult:

1. Crisana	4	4	—	22	4	8
2. Titanus	3	3	—	10	3	6
3. Fortuna	3	1	1	1	4	3
4. CAR	2	1	—	1	5	2
5. Virtutea	3	1	—	2	5	9
6. Slavia	3	—	1	2	2	7
7—8. Vulturul	1	—	—	1	1	4
7—8. Banatul	1	—	—	1	1	4
9. Victoria	2	—	—	2	1	11

A német bíróság kimondotta, hogy a „zsidózás“ tisztességtelen verseny

Berlinből jelentik: Közgazdasági és jogi körökben nagy érdeklődésre tarthat számot az az ítélet, amelyet egy tisztességtelen verseny pörben most hozott a német legfelsőbb bíróság.

Két németországi biztosítóintézet háborúsága indította meg a pert. Az egyik biztosítóintézet tisztviselője propaganda-előadást tartott, amelyben többek között azt mondta, hogy a másik biztosító-társaság tőkéjének nagyrésztét külföldön helyezte el, felolvasta a társaság igazgatósági tagjainak névsorát és felhívta a közönség figyelmét arra, hogy az igazgatósági tagok között több zsidó van. Végül pedig úgy aposztrofálta a biztosítót, hogy az egy nemzetközi zsidó vállalkozás.

A zsidónak aposztrofált biztosítóintézet erre tisztességtelen verseny címen pert indított a másik biztosító ellen.

Az alperes biztosítóintézet a perben azzal védekezett, hogy a nemzeti-szocialista felfogás szerint megengedett, sőt szükséges a német népeséget a zsidó befolyástól megóvni és így voltaképpen csak ezt a kötelességet teljesítette. A német legfelsőbb bíróság azonban ezt az álláspontot nem tette magáévá és kimondta, hogy a versenytárs oly személyes körülményeire, amelyek a szóbanforgó üzleti szolgáltatással, a biztosítással nincsenek összefüggésben, utalni nem szabad. A Reichsgericht ezért megállapította a tisztességtelen verseny fennforgását és marasztaló ítéletet hozott.

ÚJ KÖNYVEK

Vicki Baum: „Grand Hotel“. Vicki Baum: „Grand Hotel“ című regénye a kiváló író legszebb és legemlékezetesebb sikerű alkotása. Akik első megjelenéskor olvastuk, felejtethetetlen, élményszerű emlékeket örözlünk Berlinnek, a világváros furcsa, tragikus és komikus figuráinak, a nagyszállónak erről a sajátosan meghatározó és mulatságos hőskölteményéről. Vicki Baum ezzel a regényével bizonyította be, milyen fölületesen ismeri az emberi lelket; de ő is ember: csufondósan mosolyog minden hiú és hiábavaló erőfeszítésen és szánakozva nézi a botladozásokat vagy elbukásokat. Izgalmas és maradandóan érdekes könyv a „Grand Hotel“ s ezért csak helyeselni lehet, hogy az Athenaeum most újra kiadta a régen elfogyott kötetet s ezzel az olvasók legényével bizonyította számára is hozzáférhetővé tette. A 300 oldalas vaskos kötet szép kiállításban, kartonálva 53 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a teljes sorozat és az Athenaeum-újdonságok ingyenegyzedékét.

Csermely Gyula: „Ami két Miatyánk között van“. Csermely Gyula, a „Toprini nász“, a „Vörös kérdőjel“, a „Beszélő ereklény“ és több más nagysikerű könyvek írójának „Ami két Miatyánk között van“ címen most újabb regénye jelent meg, amely az íróknak kétségen kívül legérdekesebb alkotása. Egy egész kornak, a múlt század utolsó két évtizedének az ország társadalmát forrongásban tartó felekezeti kérdései izzanak ebben a regényben, amelynek minden mozzanata és gondolata, mesészdövésének drámai fordulatai élesen világítanak rá arra, ami örök emberi és éppen ezért mindig mai és mindenkit érdeklő. A regény hőse a fiatal Blattgrüner Gerson, dúsgazdag, de a világtól messze elmaradt topolyházai vallásos zsidó család egyetlen fia, aki eleven, husból és

vérből való alakja korának. Lelkében két világnézet vívja meg harcát és kergeti majdnem halálba a regény hőst. Csermely Gyula az élet- és az emberismeret megrázó és igaz színeivel festi le ezt a harcot, amely megnyugtatóan és jóvátevéden kísér végig, mint valószínű lelki kísérőzene: a szerelem. Az örök szerelem fénylő aranyhídként csillan fel a regényben és hatalmas ivvel köti össze a két szenvedő szerelmezt — Gerson és a gentry-családból származó Adamik Piroskát — s az ő személyükben azt a tétont, mely vermet, amelyet a múlt század nyolcvanas éveinek meghasonlott kora ástott ember és ember, vallás és vallás közé. Meghatóran kísérjük végig a színes és érdekes regény fejezeteit, amelyekben az író az avatott mester kezével tornyosítja a drámai történetet. Az élethű miliórajz, a szereplő személyek éles jellemzése és a kornak élethű leírása nyilván az utolsó évek legnagyobb értékei közé sorolják Csermely Gyulának ezt a művét. Igazi írói ajándék ez a regény, amelyet az olvasóközönség és bizonyára a magyar irodalom is hála-elismeréssel, őszinte elragadtatással fogad. A regény két részének történéseit tíz éves időköz választja el egymástól. Az egyes részek külön is kaphatók. Félkemény karton kötésben kötetenként 66 leies árban. A teljes regény egybekötve egészvászonkötésben 158 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Lingua kiadványainak teljes jegyzékét.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny“-re!

Egy óra	70.—
Negyedévre	210.—
Félévre	420.—
Egy évre	Lei 810.—

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további
ára 10 szóig csupán 20 lei. :: szó 2 lei. ::

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel!

Az apróhirdetéseket előre fizetendők.

az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151.
Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

ALKALMAZÁS

JÓ MALOMSZERELŐ főmőlnár állást keres azonnali belépésre. Cím: Mogvoróssy, Chisineu-Cris, Padureni No. 291. 4254

Gépezs-kovácsot keres Jakabffy Lajos gazda-áza Herneacova, Jud. Timis. 4336

Szobaleányt jó bizonyítvánnyal felvesszünk. Bul. Carol 47/a., parter.

Nős, gyermektelen kertész, ki a kertészet minden ágában járatos, állást keres. Claban, Str. Negruzi 10. 4343

FIATAL lakatossegéd, lemez munkás felvétetik. „Spor“ E Seitz vaskereskedés. P. Avram Iancu 4 4349

VIDÉKI vendéglőbe jócsaládból való leány segítőként otthont, szeretettel nyerhet. Cím Steiner vendéglő Sebész. 4351

Kifutófiu felvétetik. Gantner, Piața Catedralăi 8.

LAKÁS

CSINOSAN bútorozott szoba a belvárosban kiadó. Cím a kiadóban. 4324

Kettőszobás fürdőszobás garcon lakás októberre kiadó. Bul. Carol 37 4343

Lépcsőházi bejárati bútorozott szoba, fürdőszobahasználattal, esetleg ellátással, kiadó. Bulev. Carol 81., I. em., 4 ajtó.

SZEP 1 szobás lakás október 1-re kiadó Badaea Carjan 14. 4346

MODERN 3 szobás emeleti lakás azonnalra kiadó Carol-körut. 70. 4347

KERESSEK egyszobás, konyhás lakást a város háza közelében. Cím: Városháza 87. sz. ajtó.

VÉTEL ÉS ELADÁS

Ingóság vagonot indult Budapestre. Olcsó szállási lehetőség Gross Albert szállítási, yozási Rt. B. ul Regele Ferdinand 5. I. em. Telefon 280. 4340

Haláleset, elhunyt, költözéskor kifizetendő vesztés kiegészítésként óska bútorokat, ruhaneveket, testmőveket, könyveket, szőnyeget, ágyneműt, matracokat, hangszereket, mála a ur-napra, óskavasait, padlásholmit stb. Vidékre is megvok. Cimeket a kiadóba, vagy lakásomra, Str. Theodor Ciocnea 10. 4219

Villany-szerelés és azok javítása Villany-műszerek és azok javítása Villany-csillárok és azok javítása Villany-gépek és azok javítása Villany-szerelési anyagok raktára

NAVRÁDI,
Arad Str. Metianu. 982

Eladók: 1 drb. villanymotor 4 HP. ráf és lemezhatótógép egyengető és tusraplattni, különböző turók, tűziszerszámok, csőszoritók és kaliberer. Érdeklődni lehet az Aradi Iparosok Hírelszövetkezeténél, Str. Bratianu 18. 4338

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, SZEPTEMBER 16.

București 6.30: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek, háztartási és egészségügyi tanácsok, 13.30: Időjelzés, víz-állásjelentés, tőzsde kulturális hírek, sport, 13.40: Déli zene gramofonlemezekben, 14.15: Hírek, 14.30: Könyvnyű zene, 15: Legújabb hírek 19: Időjelzés, időjárásjelentés, gabona-tőzsde, 19.04: Szórakoztató zene 19.55: Időszerű apróságok, 20: A hangverseny folytatása, 20.20: Rádió egyetem: Az angol egyetemi élet. Lirai és koloraturáriák 21.15 Rádió-posta, 21.35: Cocorăscu Madeleine

zongorázik, 22.10: Énekhangverseny, 22.30: Hírek, sport, 22.45: A rádió szalonzenekarának esti hangversenye 23.45: Hírek a külföld számára francia és német nyelven 23.55: Utolsó híradás.

Budapest I. 7.45: Torna Utána: Hanglemezek 8.20: Étrend 11: Hírek, 11.20: A magyar sporthorgászat. (Felolvasás.) 11.45: A papagájbetegség. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó Zongora- és zongorakísérettel. 13.30: Hírek 14.20: Pontos időjelzés, 14.30: A rádió szalonzenekara 15.40: Hírek, érend 17.15: A rádió diákfőlörája 17.45: Pontos idő jelzés, hírek 18: A százéves Hangversenyest, 18.30: Zsűgön Lenke énekel, zongorakísérettel, 19: Bródy Sándor emlékezete 19.30: Jazz zenekar 20.10: A Nyírségről 20.40: Magyar nóták, 21.40: Hírek, 22: Az Operaház tagjainak alakult zenekar, 23.15: Időjárásjelentés 23.20: Szalon zenekar, 24: Tánclemezek, 1.05: Hírek.

Budapest II. 19—19.25: Jazz zenekar, 19.30—19.55: Olasz nyelvoktatás, 20.10—20.40: Paul Tibor klarinétos, zongorakísérettel, 20.45—21.15: Fahrenheit, 22—23: Bécsi muzsika.

Bécs, 8.25—9: Könyvű lemezek, 13: Vegyeslemezek 15: Bettendorfi soprán lemezei, 18.10: Pachernegg zeneszerző művei, 20.20: 1919—1925 divatos daljaiból, 0.15—2: Állástalanok zenekara.

Kassa, 12: Lemezek 15: Ruszín és magyar hírek Lemezek, 17.10: Rádiózenekar, 18.40: Magyar műsor.

Belgrád, 7—8: Reggeli műsor 13: Lemezek, 13.45: Balalaikazene, 18.20: Rádiózenekar, 19.20: Lemezek, 20.50 Rádiózenekar, 21.25: Lemezek, 22.30: Tánclemezek, 23.20—24: Szlatin-hármas.

Berlin, 7.30: Könyvű zene, 19: Frankfurt, 20: Bund zenekar 21.15: München, 21.45: Halhatatlan szavak és dalok, 23.30: Köln.

Milano, 18.15: Zongora- és hegedűszóló 20: Vegyes zene, 21.05: Lemezek, 21.40: Tarka est, 22.50: Rendőrzene, kar, 0.15: Tánczene.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 17.

București 6.30: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek, háztartási és egészségügyi tanácsok, 13.30: Időjelzés, víz-állásjelentés, tőzsde, kulturális hírek, sport, 13.40: Déli zene, 14.15: Hírek, 14.30: Könyvű zene, 15: Legújabb hírek, 17: Csak Radio Bucuresti: A XXI. kereskedelmi interparlamentaris kongresszus (Átvitel a képviselőházból.) 19: Időjelzés, időjárásjelentés, gabona-

tőzsde, 19.04: A Mihai Balceanu délutáni zenéje, 20: Aktualitások, 20.05: Backhaus hanglemezek, 20.20: Rádiógyetem, 20.40: Verdi-operák részletei — Aida, Othello, Traviata, Rigoletto. — 21.10: Negyven év Traian Demetrescu halála óta. Felolvasás, 21.15: Esti hangverseny, 22.30: Hírek, sport, 22.45: Kávéházi zene, 23.45: Hírek a külföld számára francia és német nyelven, 23.55: Utolsó híradás.

Budapest I. 7.45: Torna Utána: Hanglemezek 8.20: Étrend, 11: Hírek, 11.20: Felolvasás, 11.45: Felolvasás, 13: Déli harangszó 13.05: Országos Postás Zenekar. Közben kb.: 13.30: Hírek 14.20: Pontos időjelzés, 14.30: Müller Béla és cigányzenekara, 15.40: Hírek, érend, 17.15: „Mai kertvárosok“, 17.45: Pontos időjelzés, 18: Meisner János fuvolázik, zongorakísérettel, 18.30: „Crispi“, 19: Tánclemezek, 20: „Szülészeti időszéri tanácsadó“, 20.15: Comensoli Mária zongorázik, 20.45: Külligvi negyedóra, 21: Vidor Ferike és Kósa György iródmű gyermekfőlörája, 21.30: Budapesti Hangversenyzenekar 22.40: Hírek 23: A rádió szalonzenekara, 0.10 Kővetítés az Ostende-kávéházból, 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.30—18.55.ig: Angol nyelvoktatás, 20—20.10.ig: Tánclemezek, 20.15—20.40.ig: A müncheni sakkolimpia, 20.50—20.30.ig: Fehér Ilonka hegedű, zongorakísérettel, 21.35—21.50.ig: Hírek.

Bécs, 8: Ébresztő, Jelmondat, 8.25—9: Lemezek, 11.50: Tiroli parasztnéketős, 13: Könyvű lemezek, 14.10: Szimfonikus lemezek, 14.35: Kiepura-lemezek, 17.05: Donizetti: A kegyencső, rövid opera lemezekben, 23.10: Tautenhayn-négyes, 0.25—2: Jazz.

Pozsony, 11.10: Magyar hírek, 18.35: Lemez, 18.40: Dalok, 19: Magyar műsor, 21.10: A 39. gy. e. fuvózenekara, 23.15: Magyar hírek, 23.30—24: Praha.

Belgrád, 7—8: Reggeli műsor, 13: Rádiózenekar, 14.15: Népdalok 19: Lemezek, 19.10: Rádiózenekar, 21. A királyi gárda szimfonikus zenekara Mokranjac csellóművész, 23.20—24: Karének.

Breslau, 21.10: Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok.

Deutschlandsender, 7.30: Vidám lemezek 11: Népdalok 13: Déli zene, 16.45: Orgonalemezek, 17: Délutáni zene, 19: Kovaceva Genia zongorázik, 20: Lemezek, 23.30: Fuvolaszóló, 24: Leipzig.

Milano, 18.15: Soprán- és tenorénekek, 21.40: Szimf. Utána: 0.30.ig: Tánczene.